IX. évfolyam. 72. szám. Péntek, 1875. junius 25.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre. . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.

Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el,
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Felhivás.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, — tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Juli—szeptember évnegyedre . **5** frt. — kr.
Juli—szeptember félévre . . **10** frt. — kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Kossuth levele.

Kossuth Lajos legujabb levele, mint lángostor pattog végig a fuzió embereinek bünterhes hátán. Mint az örökké élő lelkiismeret szaggatja szét ama pókháló szövetet, melylyel egy nemzetet akarnak közönséges légy gyanánt befogni, hogy saját hamis lelkök megnyugodhassék a látszatban: ez a nemzet akarata.

Fogukat csikorogtatják, vagy sunyiskodnak, káromkodnak vagy szenteskednek, mint oly kompániához illik, melyet a nemzet szentélyének megrablásánál kap rajta onnan a magasból egy hang: az örök igazság hangja.

Érezték előbb is állásuk erkölcstelenségét, tudták, hogy tolvajok, a kik a nemzetet hitétől fosztják meg, ezredéves hagyományaiból vetkőztetik meztelenre, midőn már sikerült eloltaniok a gyertyát, mely sötétséget támasztott a gyönge és szegény ország szédülékeny feje körül. Most azonban már nemcsak érzik állásuk erkölcstelenségét, hanem mint a testvérgyilkos Kaint üldözi őket **„az a szem, az a szem"**, melyről azt mondják, hogy **„vénült és gyengült"**, pedig hát egy nemzet geniusa lát velök egy minden izében romlott párt veséjébe és szivébe.

Sodoma és Gomorha népe javulj, ha nem akarod itéletedet, ez a tanuság, mely leszól minden betüjéről Kossuth Lajos levelének. Próbálják megerőtleniteni hatását vásott ficzkók, álszenteskedő jezsuiták, de az igazság nem oly jószág, mint a programm, melyet akár lehazudni, akár megczáfolni lehetne még csak próbaképen is oly fölséges alak vas logikája ellen, minő Kossuthé.

„Sohse szeretem Istent kisérteni. Törpévé kell, hogy bénitson minden embert, ki az ő érveléseivel szemben tollat ragadni mer," — irja a „Hon" pathosos jezsuitismusa. De azért nem átalja hig velőben feláztatni azokat a bogarakat, melyekről azt hiszi, érvszámba jönnek, holott csak a szánalmat keltik fel egy jobb sorsra, tisztességesebb politikai társaságra érdemes férfiu iránt, mint Törs Kálmán.

Szegény Törs, hogy küzd benne a lelkiismeret és meggyőződés az iszonyu áramlattal, mely elsodorja a — családos embereket. Kin látni, hogyan erőlködik, nevetséges ötletekkel még törpébbé bénitani magát; hogyan hurczol fel hajuknál fogva hasonlatokat, hogy történelmi adatokkal létjogot adjon egy nagy „haeresis"-nek. Fusiónak kereszteli azt a jelenetet, midőn Kossuth szónoklatára, mint egy ember állt fel az országgyülés, s égre emelt kézzel esküvé: „megadjuk!" Akkor Kossuth „a pártok egyesülésének e nagyható jelenségére azt mondá: „leborulok a nemzet nagysága előtt."

És lám Törs Kálmán annyira fellelkesült az egyesülés e történeti tényén, hogy leborulva imádja a nemzet nagyságát, mely elfogadá a közös érdekek czimén opportunitáskodó hazugságok lánczolatának ama végső szemét: melynek neve fusió, lényege egy nagy csalás. „Megadjuk!" esküvének akkor egy szivvel és lélekkel, nem a pártok, hanem a megtámadott nemzet. „Gyalázat és árulás", kiáltja nyiltan vagy titkon, de örökös egymásutánban a nemzet tősgyökeres magyar java 1865. óta mostanáig, és kiáltani fog mindaddig, mig a „veszszen" szót az enyészet rá nem süti életére.

Hol tanulta Törs Kálmán ujabb logikáját, hogy a nemzet egyesülése a vész pillanataiban egyforma megitélés alá esik a pártok mesterkélt összeboronálásával a parlamentarismus rendszerének békés napjaiban. A közösügyeket kell talán megmentenünk, hogy a pártok mesterkélt fuziója czimén mesterkélt ovatiókkal akarják megóvni a szint, mintha a „hazamentés" terelné össze a nemzetet, mely pedig oly hideg, mint Siberia jege és utálattal fordul el a kétszinüség e durva komédiája elől, melyben fejére tették a csörgő sipkát.

Igenis vannak a történelemben példák, hogy a válságos időkben, mintegy villanyütés gyanánt hatja át a nemzeteket az inspiratió, a mikor aztán hullámzó népéletének tengeréből kidobja a pártoskodást; de még ily válságos pillanatokban sem történik, hogy a parlamenti pártok a mellékkérdésekre feladják jogaikat, eszméiket, mert ez már nem parlamentarizmus, hanem igazán — „Mandarin Wirschaft." Még kevésbé történt meg valaha, hogy egy nemzetre rátolják, becsületes jellemének megmérgezésével a fuziót; hogy egy parlamenti csiny által mesterkedjék ki a pártok egyesülését, és mikor ez a legromlottabb emberek segélyével sikerült, mintájába belegyurják a nemzet gondolkozását, életét és jövőjét.

Ej de minek is beszélni oly dolgokról, melyeket a józan belátás észrevesz, bár menynyire kényszerül is tettetni, hogy vakká és siketté tette a helyzet. Sokkal jobban megérdemli ennél a figyelmet, hogy a tehetetlen düh, mely a „Pesti Napló" hasábjain tajtékozik, miután nem sikerül megóvnia a hideg cynismust, mely Dániából elszabadult furiáját oly megvetett alakká teszi saját párthivei előtt is: káromkodik, mert érzi tehetetlenségét ugy a fusió megbirálásában, valamint a vámterület kérdésében.

Szóval Kossuth Lajos levele, mégha ezerszer tagadják is, egy hatalmas szózat, mely leveri okoskodásaikat. Értjük a haragot, melyet csiripoló házi verebek éreznek a magas röptü sas iránt; értjük, mert hisz hitelök van tönkre téve és az a nimbus, melyet a „hazamentés" mázával akartak bearanyozni, megtört a nap világánál. Értjük, mert a megvert gyávaságot látjuk képében, a mint érv és czáfolat helyett utczai gyerkőcz módjára sárral dobálja azt, kinek nem méltók, hogy saruit megoldják.

V—y.

A közjogi ellenzéki párt az abádszalóki választókerületben megalakulván, következő jelölési értekezletét folyó junius hó 27-én délután 3 órakor Tisza-Füreden a „Bika vendéglő" termeiben fogja tartani, melyre a közjogi ellenzék tagjai tisztelettel meghivatnak. — Kelt T.-Füreden, junius 22-én 1875. — Lipcsey Gábor, pártelnök Pap János, jegyző.

Az ó-liszkai kerületben Szakácsi urat felléptette a szabadelvü párt. Jelölt elmondá, hogy ő már öreg, törődött ember s óhajtotta volna, hogy találkoznék a kerületben egy nálánál nagytekintetübb, érdemesebb, okosabb ember, de miután ilyen nem találkozott (de nem ám!) kénytelen tovább is vinni a vállára szakadó terhet. Ő külön programmot nem ad, hanem ragaszkodik eddigi szabadelvü elveihez. Egyébként előkeresvén a zempléni szabadelvü párt pontozatait, azt programm helyett felolvassa s helylyel közzel commentálja a maga módja szerint. Minden jól ment volna, mivel Meczner R. elnök ur már készült megéljeneztetni a jelöltet, ha azon intermezzo nem történik, hogy szót kér Bokor József s.-pataki tanár s kérdést intéz a jelölt urhoz, vajon nem szándékozik-e 1872-ki baloldali programmjának két pontján megtenni azon könnyed változtatást, melyet a közjogi álláspontot illetőleg megtett. A két pont egyike szól azon igéretről, melyet a képviselőjelölt r. kath. választóinak tett a jus placetit, a másik a polgári házasságot illetőleg. Elsőre nézve igérte Szakácsi D. ur, hogy annak eltörlésén fog munkálkodni, a másodikra nézve azt mondta, hogy a kötelező polgári házasságot nem pártolja, nem akarván a hivek lelkiismeretén erőszakot tenni. — Bokor József beszédét éljenzés, általános tetszés követte, s óriási kiváncsiság, vajon hogyan felel a t. jelölt ur? — Szakácsi D. felállván ilyenformán nyilatkozik: Nincs szerencsém ismerni uramöcsémet (Bokor közbeszól: Bokor József sárospataki tanár vagyok.) Örvendek. Én már nem vagyok fiatal, vérmes ember, sokat tapasztaltam, már csak megmaradok azon az álláspontom, a melyet eddig elfoglaltam. Erre általános megütközés, hangos megjegyzések mindenfelől, itt-ott gunyos mosoly, s derültség. — Többen hangoztatják: ez ultramontán, talán titkos Sennyeista? Többen ott hagyják az értekezletet azon kijelentéssel, hogy nem kell Szakácsi, mások elhajitják kokárdáikat s a kezdetben 40—50 tagból álló értekezlet, mint oldott kéve széthull, s leolvad jelentéktelen kisebbségre. Szakácsi D. ur ugy látszik leszerepelt, saját pártja sem bizik benne, ugyan miért nem lép hát vissza? A mely képviselőjelölt ellen ily foku bizalmatlanság nyilatkozik, annak önmaga és pártja iránti kötelessége — a visszavonulás.

*

Szakácsi Dániel ur határozottan megigérte, hogy azon esetre, ha a köztiszteletnek örvendő Hegedüs Lászlót a baloldal felléptéti, ő kötelességének ismeri ezen férfiu elől visszalépni. Ezt igérte többek között Bajusz József s.-a.-ujhelyi ügyvédnek is. Bátorkodunk tehát felhivni a t. ügyvéd urat, váltsa be közkivánatra adott szavát, s hagyja el azon politikai tért, a melyen mint önmaga is tudhatja, babérokat nem aratott.

A kir. igazságügyminiszternek az ügyvédi kamarákhoz f. hó 15-én kiadott körrendelete a **kamarai beadványok bélyegkötelezettsége** tárgyában következőleg hangzik: Az ügyvédi kamarákhoz intézett beadványok, jegyzőkönyvek stb. bélyegkötelezettsége tárgyában, a kir. pénzügyminiszter urral egyetértőleg, a kamarát miheztartás végett a következőkről értesitem: — Az 1874. évi XXXIV. t. cz. alapján alakult ügyvédi kamarákuak általában hatósági, s a fegyelmi eljárásban elsőbirósági teendőket is magában foglaló hatáskörét tekintve, a bélyegkötelezettségre nézve azok állása a közhatóságokéval egyenlő, s ennélfogva az egyes felek vagy ügyvédek által hozzájok intézett beadványokra ugyszintén az ügyvédi kamara határozatai ellen, a felebbviteli birósághoz intézett felebbezésekre, az általános illetéki szabályok, jelesül az illetékszabás 13. tétele határozatai alkalmazandók, az egyes beadványokat tartalmuknál fogva netán megillető bélyegmentesség tekintetében pedig az illetékszabás 14. tétele alá foglalt határozatok irányadók. — A mi azonban a fegyelmi eljárást különösen illeti, az annak folyamában keletkező összes iratok és határozatok, az illetékszabás fennidézett 14. tételének, i), m) és n) pontjai, továbbá a 33. tételnek a fegyelmi ügyekre vonatkozó szabályai szellemében illetékmentesek. De az ügyvédi kamara határozatai ellen a vádlott által intézett felebbezések, a hivatkozott 33. tétel szerint 1 frt, illetőleg a beadvány második s többi ivei külön-külön 50 krnyi bélyegilleték alá esnek.

Fiuméból „P. N."-hoz érkezett adatok érdekesen illustrálják azon károsodást, melyet a jelenleg fenálló osztrák-magyar vámszövetség mellett a fogyasztási adókban szenvedünk. — Ez adatok szerint ugyanis 1874-ben Fiuméba Ausztriából külföldre való kivitel végett belföldi sör és czukor összesen 12.562 mázsa szállittatott. A czukorért 70.225 frt adóvisszatérités fizettetett a közös vámjövedelmekből s igy e visszatérités a magyar kincstárt 30%-kal terheli. Sör üvegekben Fiuméba vitetett 49 mázsa, mely ott elfogyasztatván, 248 frt fogyasztási adót és azon kivül még 20%-os pótlékot 49 frt 77 krral fizetett Ausztriának. Sör hordókban odavitetett 14,364 mázsa; ezért fizettetett 15,008 frt fogyasztási adó s 3.000 frt pótlék, ugyancsak Ausztriának; összesen tehát 10.720 akó sör után 18,307 frt 62 kr fogyasztási adó. Ezen összeggel tehát a magyar kincstár tényleg megrövidittetett.

Választási mozgalmak. A függetlenségi párt jelöltjei: a füleki kerületben Pap Gyula, a mádiban Szabó László, a krassóiban Vulkán; a fővárosban Steiger Gyula józsefvárosi szab. párti jelölt Jókai föllépтével lemondott; Aradmegye világosi kerületében Mocsonyi Aurel is lemondott jelöltségéről.

Vámügyi előmunkálatok. Az osztrák kereskedelmi miniszteriumban élénk tevékenységet fejtenek ki a tekintetben, hogy a vámszövetség revíziójára vonatkozó előmunkálatok mielőbb készen legyenek. A „N. Fr. Pr." hire szerint külön osztály rendszeresittetett e végből a kereskedelmi miniszteriumban, mely a kereskedelmi kamarák és más szaktestületektől beérkezett nyilatkozatokat egy kimeritő munkálatba foglalja, s a miniszter tetszésétől fog aztán függni, e munkálat elveit elfogadni vagy módositani. Az egész munkálat elkészitése körülbelől egy hónapot veend igénybe. Azután valószinüleg még ez év folyamában egy közös vám- és kereskedelmi conferentia tartatnék, (?) mely mind két ország munkálatát tanácskozás tárgyává tenné és annak alapján megállapitaná a közös általános vámtariffát. Ausztria, igy szól nevezett lap, most van először oly helyzetben, hogy a vámszerződések megujitását politikai pressiótól menten, tisztán az ország gazdasági szükségletei szerint tanácskozás tárgyává teheti. „Szerencsés vagyok", — állitólag ezt mondá Chlumeczky több iparosnak — „hogy a kereskedelmi szerződések oly időben ujithatók meg, midőn Ausztria nem kénytelen politikai okokból engedményeket tenni, hanem tisztán nemzetgazdasági szempontból szabályozhatja nemzetközi kereskedelmi viszonyait." A kereskedelmi szerződések külalakját tekintve, lényeges reform van kénszülőben, a kedvezményekről csupán egy szerződés fog köttetni, valószinüleg Németországgal, azon záradékkal, hogy ez a legnagyobb kedvezményekben részesülő államokra is kiterjeszthető. Azon kérdést illetőleg, valjon felmondassanak-e a szerződések és csak azután kezdessenek el az alkudozások, még nincs megállapodás. Az olasz kormánynyal sem kezdődtek még meg formailag az alkudozások, mivel az olasz kormány erősen védvámtörekvéseket árul el. Mielőtt az alkudozások megkezdetnének, előbb az iparosok kivánságai fognak a vámokat illetőleg kihallgattatni. Az ut e tekintetben is már kijelöltnek látszik A vasiparosok által kivánt felemelés nem igen fog elfogadtatni; ellenben a fonásszövési iparosok által kivánt felemelés 5 frttal igen; ugy hogy e vámtétel 20, illetőleg 40 frtot teend. A pamutiparnál elvétve egyes felemelések kivántatnak, ellenben nehézség nélkül meg lehet majd egyezni a felett, hogy számosabb alosztályozás és czélszerübb csoportositás nyerjen kifejezést a vámtariffában. Hogy az angol pótszerződést ezen kivánalmak szerint fel kell mondani, azt befejezett ténynek lehet tekinteni.

Krupp, az ágyukirály, mint tudjuk kihallgatást kért Bécsben az uralkodónál s ha ennek kivánt eredménye nem lesz, be akarja perelni az osztrák közös hadügyminisztert az uj acél-bronz ágyuk miatt. — Ez ügyben a következő értesitést veszi Bécsből a „P. Ll.": Mindenesetre áll, hogy Krupp a próba-félüteget azon feltétellel engedte át kisérletek végett az osztrák technikai és administrativ katonai bizottságnak, hogy az illető ágyuk szerkezeti viszonyai titokban tartassanak. Két körülmény jött azonban közbe, melyek a közös hadügyminiszteriumot kötelezettsége alól felmentették. Először a módositások, melyeket Krupp az osztrák katonai bizottság utasitásai szerint az öntött acélcsöveken eszközölt, másodszor a körülmény, hogy a bécsi hadügyminiszterium a kezdetben csak kölcsönzésképen átengedett félüteget később megvásárolta. — De különben is Uchatius oly javitásokat tett az uj lövegen, hogy az a Kruppéval többé semmi rokonságban nem áll. — Krupp egész fellépése tehát csak a mérgelődést árulja el a fölött, hogy az acélbronz ágyu diadalmaskodott az acél fölött s ez által világhirü gyára lételét látja veszélyeztetve; mert ha az Uchatiusféle ágyuk csakugyan jóknak bizonyulnak, melyik ország marad meg többé a méregdrága acélágyuk mellett, melyeknek darabja 1500 frtba kerül, mig az Uchatiusféle csak 350 frt. — E mellett tekintetbe jő még, hogy az acélbronz anyag mindig használható, mig az acél elhasználva többé semmire sem jó.

Simonyi Ernő beszéde Czegléden.

(Tartatott junius 20-án.)

Tisztelt polgártársak! Fogadják mindenek előtt legószintébb köszönetem kifejezését, azon fényes, valóban nagyszerü fogadtatásért, melyben részesitettek, s azon bizodalomért, melylyel megtiszteltek. Távol van tőlem, hogy ezen kitünő megtiszteltetést érdemeimnek tulajdonitsam, melyek nincsenek, tudom, hogy ezek nem igénytelen személyemet illetik. Czegléd városa mindenkor következetesen hive volt, Magyarország önállósága és függetlensége nagy elvének és ez alkalommal, midőn engem ily fényesen fogad és nagybecsü bizalmával megajándékoz, tudom, hogy bennem csak ezen nagy elvek egyik szerény képviselőjét tiszteli meg.

Uraim! a jövő országgyülés nagyon fontos lesz és a nemzet jövőjére nagy hatással fog birni, mert nagy fontosságuak azon kérdések, melyeknek ez országgyülésen okvetlenül meg kell oldatniok, s melyeknek mi módoni megoldása nagy befolyással fog lenni nemzetünk jövőjére. Nagy fontosságu kérdés tehát az, hogy a jövő választásoknál a nemzet miként fog nyilatkozni. Azon körülmény, hogy a most lefolyt országgyülés végével történt események országszerte nagy eszmezavart idéztek elő, sokakat megingattak hitükben, másokat tévutra vezettek, mig másoknál a politikai erkölcsiség iránti hitet erősen megingatták.

Ezen körülmények folytán és az idő rövidsége miatt, mely alig elegendő a sokaság teljes tájékozására, kétségbe sem vonható, hogy pártunk, mely az 1867-ben alkotott közjogi törvényeknek, az ország önállósága és függetlensége érdekében gyökeres átváltoztatását tartja mindenekfelett szükségesnek, kisebbségben marad. Nem várhatjuk azt, hogy pártunk ez alkalommal többségre jusson. Fájdalom azon példátlan változások után, melyek a közel multban végbe mentek, azt ez alkalommal remélni nem lehet. De az bizonyos, hogy a nép szemei nyilnak, a nemzet kezd kiábrándulni és kezd számolni a történtekkel. Az utóbbi hetekben az ország különböző vidékein megfordultam és azt tapasztaltam, hogy a nép kezdi felfogni a történt pártalakulások s átalakulások, egyesülések és összeolvadások valódi horderejét. Mindennek daczára azonban, ahhoz hogy ez alkalommal többségre jussunk, reményünk nincsen, de másrészt bizonyos az is, hogy az ugynevezett fusio által, igen csekély számra olvadt pártunk, igen nevezetesen szaporodni fog, a mi világos bizonysága annak, hogy a nemzet az ország függetlenségének nagy elvéről sem le nem mond, sem az azokérti küzdelmet fel nem függeszti. A mi világosan megczáfolja, egyik másik fusionalis miniszternek azon állitását, mintha a nemzet közvéleménye, a közjogi kérdések felett napirendre tért volna.

Önök uraim tudják, hogy én a függetlenségi párthoz tartozom, mely azt akarja, hogy Magyarország legyen egy önálló független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyeit. Mely azt akarja, hogy Magyarország teljes önállósággal birjon a polgári közigazgatáson kivül a hadügy pénzügy közgazdászat és külképviselet minden ügyeiben. Mindezek oly nélkülözhetlen kellékei egy államnak, hogy ezek nélkül Magyarország lehet tartomány lehet gyarmat lehet függeléke egy más államnak; de önálló szabad állam, mely az európai államok egyik tagját képezi, nem lehet.

Mi szilárdan és következetesen ragaszkodunk ezen elvekhez, nem makacsságból, nem daczból, még csak nem is merő következetességből sem, mert a politikában a haza jólétének rovására sem makacskodni, sem daczolni nem szabad. Hanem ragaszkodunk ezen elvekhez, mert mélyen meg vagyunk győződve, hogy Magyarország jövőjének biztositása, Magyarország felvirágzása más módon el nem érhető. Mert meg vagyunk győződve, hogy azon sebeket gyógyitani, azon bajokat melyeket a lefolyt 8 év alatt az egymást követő, kontárkodó tudatlan miniszterek és lelkiismeretlen üzérek, az országnak okoztak, más módon orvosolni nem lehet, mint ha Magyarország teljes önállóságát viszszanyerve, önmaga rendelkezhetik minden ügyei felett.

Nem szeretek a közelmult években történtekről sokat beszélni, mert nem akarok indulatokat heviteni, se személyek, se elkövetett cselekvények ellen.

De azt mégis kénytelen vagyok kijelenteni, miszerint arra nincs példa, hogy rövid nyolcz év alatt, a nélkül, hogy akár a kül, akár a belbéke megháborittatott volna, egy rendezett pénzügyekkel biró állam, annyira tönkre tétetett volna oktalan és tehetetlen kormányzat által, mint Magyarország. Ezt titkolnunk nem lehet, sőt nem is szabad, ha a bajokat orvosolni akarjuk.

Uraim! az ujabb időben divattá vált, minden bajra azt mondani, hogy vessünk fátyolt a multakra Én nem akarom ezen fátyolt boszuvágyból vagy pártszenvedélyből fellebbenteni; de mert kivánom, hogy azon nagy bajok, melyekben hazám szenved, orvosoltassanak, követelem azt, hogy vizsgáltassék meg és deritessék fel ezen bajoknak oka és kutforrása. És kivánom, hogy azok, kikre rá bizonyul, hogy nem tévedésből, nem tudatlanságból, nem hibából, hanem egyenesen bünös szándékból, vagy rosz akaratból voltak a bajok előidézői, a törvény szerint bünhődjenek. Mert ha a bünöket elkövetni engedjük, azután fátyolt vetünk reájuk, akkor csak biztatjuk a bünösöket, a helyett, hogy elrettentenők, akkor neveljük a helyett, hogy csökkentenők számukat.

Én, mert hazám bajait orvosolni akarom, nem fogadom el, nem fogom követni a fátyolvetés politikáját. Én ellenzéki állást foglalok el a jelen kormánynyal szemben, én az 1867-ki közjogi törvények gyökeres megváltoztatását mellőzhetlen szükségnek tartom, a jelen kormány pedig ezeket fentartani kivánja és ezért én a jelen kormánynyal szemben határozotott ellenzéki állást foglalok el a közjogi kérdésekben.

A belreformokat illetőleg figyelő állásban várom be a kormány müködését. Én és elvbarátim az 1869-ki országgyülés megnyitásakor egy válaszfelirati javaslatot nyujtottunk be, melyben meglehetősen részletezve előadtuk nézeteinket az iránt, hogy mi elvek alapján és mely irányban kivánjuk mi a belreform kérdéseket megoldatni. Ezen programmunk Ghyczy Kálmánnak a balközép akkori vezérének komáromi választói előtt vallott elveivel majdnem szórul-szóra egyezett.

Én ezen kérdéseket illetőleg ma is ugyanazon nézetet vallom magamének, ha tehát a jelen kormány hü marad a balközép vezérének akkor vallott elveihez, ugy bennem a belreformok terén nem csak ellenzékre nem talál, sőt inkább pártolóra és támogatóra akad. Mert a mit én az országra nézve üdvösnek, szükségesnek tartok, azt bár kitől jöjjön is, mindig pártolni és támogatni fogom.

Ellenzéki állást a kormánynyal szemben csak akkor foglalnék el, ha az nem követné azon elveket és azon irányt, melyeket 1869-ben a balközép-párt vallott magáénak.

Ha a kormány egyöntetü lenne, azaz ha a miniszterek mindegyike ugyanazon politikai nézeteket vallaná, akkor remélhető volna, hogy rövid idő alatt tisztában leszünk az irányra nézve, melyet az a reformkérdésekben követni akar. De mit remélünk egy oly kormánytól, melynek egy része az alkotmány alap törvényeit a lehető legjobbaknak tartja, vagy legalább mondja, másik része pedig azt mondja, hogy azokat roszaknak vallotta mindig és roszaknak tartja most is. Olyan dolog ez uraim, mintha valaki egy kocsiba elől is hátul is befogna négy-négy lovat, és mindkét részről hajtaná, ugyan mi lenne ebből? Nemde vagy összetörne a kocsi, vagy egy helyen maradna mozdulatlanul. De nálunk az állam kocsiját hatan huzzák a régi irányba, mely az örvény szélére vezetett, hárman pedig igyekeznek azt visszatartani„ mi várható az ilyen eljárástól? Nézetem szerint lassabban ugyan, később, mert hát vannak a kik vissza tartják; de mert kétannyian huzzák előre, előbb-utóbb mégis ugyanazon örvénybe fog jutni, a mely felé haladásában ezt megakasztani akarták.

A volt balközép párt azt mondja, hogy a közjogi alapot rosznak tartotta mindig és roszuak tartja most is, de elfogadja azt, mint mondja eddigi elveinek fentartásával, hogy az ország pénzügyi bajain segithessen. Ám de hogy fog az ország pénzügyi bajain segiteni a közösügyek fentartása mellett, mikor épen ezen közösügyek képezik az ország pénzügyi bajainak kutforrását. Nagy hazánkfia Kossuth Lajos, már azon első levelében, melyet 1867-ben Deák Ferenczhez irt, figyelmezteti őt, hogy azon kiegyezés mellett az ország felvirágzása lehetetlen.

Tisza Kálmán és pártja ugy mint mi is már évek óta figyelmeztettük a nemzetet, hogy a deákpárti kormány gazdálkodása a tönkrejutás örvénye felé vezeti a nemzetet. Számokkal bizonyitottuk állitásunkat, lépésről lépésre jeleztük a szomoru haladást, mind hiába, az országgyülésen mint a község tanácsaban a többség határoz. A deákpárt nem hallgatott érvekre, nem czáfolta állitásunkat, hanem azt mondta: szavazzunk és az lett törvénynyé a mit ő akart, mert hát az ország választópolgárainak nagyobb része a deákpártnak adott többséget az országgyülésen.

A deákpárti miniszterek következetesen tagadták a bajok lételét és megszavaztatták az országgyüléssel a legpazarabb kiadásokat s mindaddig, mig kölcsönpénzt kaphattak, egymásra halmozták az adósságokat. Csak 1873-ban, midőn az ellenzék jóslata beteljesedett, midőn az ország pénze elfogyott s hitele elveszett, s a baj többé titkolható nem volt, akkor kezdték belátni az emberek, hogy gyökeres rendszer változtatás nélkül a kormányzatot tovább folytatni nem lehet. Ezt beismerte és hangsulyozta az országgyülésen minden párt. Igen, de miből áll a jobboldal, a jelen kormány szerint a rendszer gyökeres megváltoztatása? abból, hogy nehány fölösleges hivatalnokot elküldenek és nyugdijaznak, abból, hogy a közigazgatás némely ágait egyszerüsitik és igy a kiadásokat csökkentik. Ez is megtakaritás. A kormánynak nem szabad az adózók filléreiből egy krajczárnyi fölösleges költséget sem tenni, de ezzel pénzügyi bajainkat orvosolni nem fogjuk, ezzel meg lehet takaritani ezreket, ám de nálunk a hiány sok millióra terjed, Nevezetes megtakaritásokat csak ugy tehetünk, ha a közös ügyek óriási kiadásaitól menekülünk, ha minden ügyeinket egyedül az ország érdekeit tartva szem előtt, minden idegen beavatkozástól menten magunk intézhetjük.

Egyik legnagyobb, legterhesebb kiadását az államnak a honvédelem költségei képezik. A közös hadsereg és a honvédség fentartása Magyarországnak 40 millió forintjába kerül évenkint. Ezen aránytalanul nagy kiadást, még rendes körülmények között is, rendezett pénzügyek mellett csak ugy birhatná meg Magyarország, ha azt a legszükségesebb s leghasznosabb beruházásokból vonja el. És ezen 40 millió nem az egész veszteség, melyet a honvédelem jelen rendszere mellett számba kell vennünk. Azon munkaerő, mely veszendőbe megy az által, hogy az ifjuság százezrei éveken át katonai szolgálatot tenni kénytelenek és három—négyszázezernyi erőteljes ifju izmos karja a termeléstől megvonatik, sokkal nagyobb kárt és veszteséget okoz az országnak, még azon 40 millió forintnál is, mely fentartásukra fordittatik.

Azt senki sem fogja kétségbe vonni, hogy az államnak, hogy minden honpolgárnak első kötelessége a honvédelemről gondoskodni, első kötelessége a hazát minden belzavarok s minden kültámadások ellen megvédeni. Arra hogy az ország csak egy perczig is védtelen állapotban maradjon gondolni sem szabad. de én azt hiszem, hogy hazánk határait sokkal jobban meg lehet védeni, a bel- és kül-békét sokkal sikeresebben lehet biztositani és sokkal kevesebb költséggel, ha az ország függetlenül egyedül önmaga érdekeit tekintve rendezi be a honvédelmet.

Nekünk állandó nagy hadseregre, nekünk közös hadseregre szükségünk nincsen. Most a közös hadsereg 800 ezer főből áll, ehhez Magyarország körülbelül 350 ezer katonával és évenkint 32 millió forinttal járul — és ezen felül a honvédség 8 millióba kerül évenkint. Ezen iszonyu állandó hadsereggel még sem vagyunk az állapotban, hogy a győzelem biztos reményével akár az orosz, akár a német hadsereggel megküzdhessünk. Ezen óriási erő feláldozásával tehát, ezen töménytelen költség mellett is, nincs elérve a főczél: az állam biztonsága, az ország határainak megvédése. — Mit kell tehát tennünk, hogy ezen czélt elérhessük?

Az én nézetem az, és ezen nézetemet követni fogom mindaddig, mig annak hibás voltáról meg nem győzetem, vagy mig annak helyességéről a nemzet többségét meggyőznöm nem sikerül. Azon ellenvetés, hogy ez kivihetetlen, hogy ez idő szerint el nem érhető, engem működésemben egy perczre sem fog megháboritani. Minden a mi igazságos és méltányos, minden a mi a nemzet jólétére szükséges, és a nemzet többségének akaratával találkozik, elérhető és kivihető.

Az én nézetem az, hogy egyesitessék a katonai oktatás a népneveléssel és az fokozatosan az elemi tanodáktól, az egyetemig keresztül vitessék. Minden falusi oskolában oktatást nyerjenek a gyermekek azon gyakorlatokban, a melyeket a közkatonának szüksége tudnia, és igy néhány esztendő alatt lesz képzett közkatonánk elég anélkül, hogy az ifjuságot a termelő munkától elvonjunk. De mert a hadseregnek szüksége van nem csak közkatonákra, hanem tisztekre is kik azokat vezessék, a középtanodákban tanitsák azt, amit az altiszteknek és alsóbb foku főtiszteknek tudniok szükséges, a felsőbb oskolákban és egyetemen pedig képeztessenek a törzs és táborkari tisztek. Ha ezen rendszert következetesen keresztül visszük, néhány év alatt

minden nevezetes költség nélkül fegyverfogható lesz az egész uj nemzedék és el lesz látva alkalmas tisztekkel kik azt vezessék. Minthogy azonban egyes községekben kisebb számban lévén a tanuló ifjuság, hogy a nagyobb testekbeni mozdulatokat is megtanulhassák, szükség volna évenkint az ország több vidékein összpontositott hadgyakorlatokat tartani, a munka szünetelés idejében.

Ezen kivül a belbéke fentartására és az ország határainak meglepetések elleni biztositására tartassék egy 50 ezer főnyi állandó hadsereg, mely egyszersmind keretül szolgáland a szükség esetében netán mozgósitó nagyobb haderőnek. Ily módon honvédelmünk a fokonkénti fölszerelést is beleszámitva alig fogna az országnak 15 millió forintjába kerülni évenkint. És Magyarország önmagában véve is, nem nyolczszázezer, hanem két annyi katonával rendelkezhetnék az ország védelmére. Az igaz, hogy az ily rendszer mellett alakult hadsereg, nem alkalmas a támadásra, nem alkalmas a távolbani hóditásokra; de mi nem is akarjuk senki hazáját elfoglalni, csak a magunkét akarjuk megvédeni és ki védheti meg jobban a hazát, mint a honpolgárok egyeteme, kik annak jótéteményeiben és áldásaiban részesülnek, kiket annyi kötelék csatol e földhöz. Ezen egyszerü terv valósitása mellett husz-huszonöt millió forintnyi megtakaritást eszközölhetünk évenkinti kiadásainkban, ez pedig igen nevezetes megtakaritás egyetlen egy tételnél, még oly országban is, hol az évenkinti hiány a 30 milliót meghaladja. Ezen hiányt fedeznünk kell, ezt legkényelmesebb volna ugyan 30—35 millió adósság utján fedezni, ha örökké kapnánk kölcsön pénzt és ha a felvett adósságok kamatjai nem szaporitanák az évenkinti kiadásokat. Ezen rendszer szerint gazdálkodott hét éven át a deák-párti kormány és ezen gazdálkodás mellett oda jutottunk, hogy a néhány évvel ez előtt pénzügyileg rendezett országunknak, most se pénze, se hitele nincsen.

Hitel tekintetében az állam olyan mint a magán ember, ha valaki például szép vagyont öröklött szüleitől, van hitele és könnyen kap pénzt kölcsön ha reá szorul, de ha birtoka már adósságokkal van terhelve, akkor csak nehezen és csak nagy kamatra kap pénzt, és ha az adósság csinálást még ekkor is folytatja, elérkezik azon pontra, hogy semmi áron nem kap többé kölcsönt. Magyarországnak midőn 1867-ben a közösügyes önállóságra tett szert, első lépése volt, egy kölcsönt kötni. Igen jól emlékszem még akkor a külföldön voltam számüzetésben.

S midőn az akkori pénzügyminiszter a kölcsön törvényjavaslat beterjesztését roppant vivmánynak mondotta, és dicsekedett vele, hogy Magyarország századok óta most először csinálhat adósságot önállólag. — No e vivmányból azóta elég volt.

A kölcsönöket eleinte hasznos beruházások czime alatt vették fel, később pedig kényszerültek kölcsönöket kötni, hogy a költségvetés hiányait fedezhessék. 1868-ban Magyarországnak kiadása 100 millió forintot tett, bevételei 98 millióra voltak előirányozva, de tényleg egy pár millióval több jött be, mint a mennyi volt az előirányzott kiadás. A mely állam Európában ily állapotnak örvend, az pénzügyileg virágzó államnak mondható; mert az államnak nem feladata, mint a magányosoknak lehet, hogy tőkéket halmozzanak össze, a fölösleg pénzt az adósok rendelkezésére hagyja, mert ezek azt jobban tudják gyümölcsöztetni, hasznosabban tudják befektetni, mint azt az állam kormánya tehetné.

1868-ban tehát 100 millió forint bevétellel az ország fedezhette kiadásait. Azóta a bevételek folyton emelkedtek és ma már 150 millióra rug a magyar állam tiszta jövedelme, ám de a galád gazdálkodások alatt a kiadások 100 millióról 185 millióra emelkedtek és igy a bevételeket vagy 35 millióval haladják meg. Ez oly összeg, melyet holmi apró megtakaritásokkal fedezni nem lehet. A királyi udvartartás, a közösügyes kiadások és ezek közt a hadsereg, a vasutak kamatbiztositása és saját adósságaink kamatai körülbelül 130 millió forintot emésztenek fel jövedelmeinkből, marad tehát belszükségeinkre, a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, népnevelés és egyéb szükségleteinkre vagy husz millió forint, ebből 35 millió forintot megtakaritani nem lehet. Ha tehát kiadásainkat csökkenteni akarjuk, azt nagy mérvben csak a honvédelem költségeinél tehetjük, hol mint mondám 20—25 millió forintot megtakarithatunk.

De ezen megtakaritást sem eszközölhetjük egyszerre, csak fokozatosan haladhatunk itt is; mert az országot védtelen állapotban hagynunk mint mondám egy perczig sem szabad. De ha a helyes irányban bár lassan is haladunk, ha lassan is elérünk a czélhoz. Addig azonban mig ellenkező irányban haladunk, addig nem csak hogy a czélhoz érni nem fogunk, de ellenkezőleg mindig tovább és tovább távozunk tőle, és minél tovább távozunk a czéltól, annál nehezebb lesz azt elérnünk, mennél későbben fogunk bajaink orvoslásához, annál nehezebben fogjuk azokat gyógyithatni.

Azt mondják, hogy a jelen kormány még rövid ideig kezeli az ország ügyeit, nagy eredményeket még el nem érhetett; igaz, nagyon sokat e kormánytól még kivánni nem lehetett; de én nem is azt nézem, hogy mit tett; hanem azt, hogy mily irányban indult meg. Mert uraim, a ki innen Kecskemét felé indul, az soha sem fog Pestre érkezni. Én nem azt nézem, mit tett már a kormány, hanem inkább azt, hogy mint mondani szokás merre áll a kocsi rudja és azt látom, hogy biz a kocsi rudja még mindig oda áll, a hova azt Deák Ferencz forditotta. A mig pedig a rud arra lesz irányozva, addig az állam kocsiját a hinárból kisegiteni nem lehet. Én nem gyanusitom egy perczig sem Tisza Kálmán hazafiságát, nem vonom kétségbe jó szándékát, sem fényes tehetségeit, hanem azt állitom, hogy azon irányban, a melyben elindult, hogy azon rendszer mellett, melyet habár rosznak tartotta mindig, és rosznak tartja most is, mégis elfogadott, sem ő, sem más, nem képes Magyarország bajait orvosolni.

Midőn két évvel ezelőtt, mindenki előtt világossá lett az, hogy a deákpárti kormányok által követett rendszer mellett, az ország tönkre jutását elkerülni lehetetlen, mi lett volna a józan ész követelménye, ha nem az, hogy azon párt, mely ezen rendszer roszaságát előre felismerte, mely azt évekkel ezelőtt megjövendölte, mely az ellenkező irányt javasolta mindig, most midőn a tények fényesen igazolták egész politikáját, mi lett volna természetesebb mondom, minthogy akkor az ellenzék vette volna át a kormány gyeplőit, melyekkel a Deákpárt boldogulni többé nem tudott, ez lett volna a józan ész követelményei szerint legalább a legtermészetesebb eljárás.

Ám de mi történt? Épen akkor midőn a Deákpárt már mozdulni sem tudott, midőn minisztériumot már képes alkotni nem volt, épen akkor hagyta el Ghyczy Kálmán a balközéppárt egyik vezére saját pártját, és csatlakozott a Deákpárthoz, hogy azt a pénzügyek rendezésében segitse. Nincs senki a ki Ghyczynyek hazafiságát, a legbecsületesebb szándékát kétségbe vonja, vagy a ki tehetségeit el ne ismerje, de a rendszer mellett Ghyczy Kálmán ép ugy nem boldogulhatott, mint nem boldogulhattak elődjei és nem sokára kitünik, hogy Ghyczy minden fényes tehetségeivel és tulajdonaival a meglevő alapon az ország pénzügyeit rendezni nem képes, ekkor másodszor bukott meg a Deákpárt által követett rendszer. Ghyczynek pénzügyi politikája egyenlő hévvel támadtatott meg a jobboldal egy része, valamint a baloldal minden árnyalatai által. Ekkor már csakugyan azt várta mindenki, hogy már most a baloldalnak adatik át a kormány, és nem is lehetett volna másképp, de épen ekkor a balközépnek másik vezére Tisza Kálmán hagyta el az eddig követett irányt, egész pártjával átment a Deákpárthoz és vállalkozott a Deákpárt által követett alapon, de saját elveinek fentartása mellett az ország bajait orvosolni. A Deákpárt hü maradt eddigi elveihez, Tisza Kálmán is hü maradt a maga elveinek és ők, kik eddig homlokegyenest ellentétben állottak egymással, most megtartva ellenkező nézeteiket közösen vállalkoztak az ország kormányzatára. — Hogy miként lehessen egy ily kormánytól üdvös eredményt várni, azt én részemről felfogni képes nem vagyok. Tisza Kálmán erősen megtámadta Ghyczy pénzügyi politikáját és a kormány megbuktatásában ő neki kiválóan nagy része volt. Tisza Kálmán azt mondja, hogy ő rosznak tartotta mindig a közösügyes alapot és rosznak tartja most is, de elfogadja azt, hogy az ország pénzügyi bajainak rendezésénél segithessen. A pénzügy rendezésénél kétségkivül legfőbb tényező a pénzügyminiszter és Széll Kálmán lelke mélyéből elfogadta Ghyczy Kálmán pénzügyi politikáját, de kész azt feladni és oly pénzügyi politikát követni, melyet rosznak tart azért, hogy a Deákpárt egy része a balközép párttal egyesülhessen. Az egyik tehát az alkotmány alapját tartja rosznak, de azért vállalkozik az országot ez alapon kormányozni, a másik az ország pénzügyeinek rendezésére vállalkozik, oly pénzügyi politikával, a mely meggyőződése szerint czélra nem vezethet. Az ily kormányt nézetem szerint támogatni nem lehet. Azt mondják, hogy a két párt között fusio jött létre, fusionak azt nevezzük, midőn két folyadék összevegyül, de ily összevegyülés által nem minden folyadék egyesül és olvad egygyé; igy például: a viz az olajjal soha sem fog összevegyülni, mert az olaj mindig felül uszik, és a két egyesült pártnál is ugy látszik, hogy mind a kettő törekszik felül uszni. A vezérek ugyan azt mondják, de pártfeleik másképen beszélnek, és hallottunk már olyat is ismételve, hadjátok csak Tiszát tudja ő mit csinál, meglátjátok, hogy előbb-utóbb kijátsza a Deákpártot. Hallottunk már ilyent 1867-ben is, akkor azt mondták, igaz hogy politikailag az ország veszit, de csak gyarapodjék anyagilag, majd helyre üti a politikai veszteséget. Azt mondták ne nyugtalankodjatok hisz ott van Deák Ferencz, tudja ő mit csinál, majd meglátjátok — és ezt sugva tették hozzá, — hogy lefőzi a németet.

És most nyolcz év mulva arra ébredtünk, hogy a német főzött le minket. Uraim az ilyen politika, a hol egyik a másikat akarja lefőzni, megcsalni, czélhoz nem vezet. Nincs a világon állam, mely oly óriási léptekkel fejlődött s haladt a jólét felé, mint Amerika s ezen államnak alapitója Washington azt mondotta: hogy a „becsületesség a legjobb politika." Én is azt mondom, ne akarjuk mi egymást megcsalni, egymást lefőzni, ez czélra nem vezet, ily módon a barátságos viszony fel nem tartható, mondja meg őszintén mindenki, mit akar és az igazság és méltányosság győzni fog mindig.

A mi politikánkról azt mondják, hogy az el nem érhető, azt elismerik, hogy jó, de elérhetetlen. Maga Deák Ferencz az 1867-iki kiegyezés alkotója beismerte, hogy azon egyezkedés nem a legjobb, de nézete szerint akkoron több elérhető nem volt, azonban ez puszta állitás, mert sem Deák Ferencz, sem mások eddig még a mi programmunk elérhetését meg nem próbálták. Meggyőződésem szerint elérhető minden, a mi a jogon és méltányosságon alapul. Azt mondják ellenfeleink, hogy mi ellenségeskedésbe hoznók az országot a Lajtán tuliakkal, nem uraim ez nem szándékunk, a sors ugy rendelte, hogy mi negyedfélszázadon tulszoros kapcsolatban egy uralkodó alatt éljünk ezen népekkel és mi testvéries egyetértésben és baráti viszonyban kivánunk szomszédainkkal élni, de valamint a magánéletben testvérek között az egyetértés szomszéd között a barátság fel nem tartható, ha az egyik a másik kárával akar boldogulni, ha az egyik a másik rovására akar hasznot huzni. És mi az a mit mi akarunk? Mi nem kivánunk egy szóval sem avatkozni Lajtán-tuli szomszédaink ügyeibe és csak azt kivánjuk, hogy ők se avatkozzanak a mi ügyeinkbe egy szóval sem. Mi nem akarunk igazságtalanul egy krajczárt is elvenni Lajthán-tuli szomszédainktól és csak azt akarjuk, hogy ők se kivánjanak igazságtalanul mi tőlünk egy krajczárt sem. Mert mihelyt ezt teszik ők, vagy tesszük mi, a testvéries egyetértés megbomlik, a barátságos viszony sokára fentartható nem lesz. Hogyan? mi azt kivánjuk, hogy mi minden külbefolyás és Lajthán-tuli szomszédaink befolyása nélkül is, ugy intézhessük minden ügyeinket, mint azt saját érdekeink megkivánják és ők is hasonló szabadsággal intézzék saját ügyeiket. És ez elérhető nem volna, hisz ehez joga van minden embernek, minden községnek és minden országnak, ha ez nem igazságos és méltányos kivánság, akkor én nem tudom, hogy mi az. De a mi ellenfeleink azt mondják, hogy ez kivihetetlen, szerintük tehát könnyebben kivihető, hogy egyik a másik ügyeibe avatkozzék, hogy egyik a másik kárán nyerészkedjék. Ez valódi képtelenség és reánk nézve annál szomorubb, mert ezen viszony mellett, mindenkor mi vagyunk a vesztes fél, ezt látja mindenki és ezen igazságtalan helyzetből szabadulni kormányférfiaink azt mondják, hogy nem lehet a nélkül, hogy azt valaha komolyan csak meg is próbálták volna. Hogy egy ország szerencsétlen viszonyok és erőszak által ideiglenesen belejuthat ily helyzetbe, az kétségtelen, de hogy ennek fentartására saját kormányférfiaink törekedjenek az megfoghatatlan, a nélkül, hogy a menekülést komolyan csak meg is próbálták volna.

Uraim a jövő országgyülés alatt az 1867-iki közjogi kiegyezkedés némely pontjai lejárnak és a szerződés ujra lesz megkötendő, ilyen a quota kérdése, ilyen a hadsereg kérdése, vagyis a védrendszer megalapitása, ha ezek ujra Magyarország hátrányára köttetnek meg, akkor Magyarország felvirágzása hosszu időre lehetetlenné válik. A jövő országgyülés alatt lejár a vám és kereskedelmi szerződés, be van ismerve minden oldalról, hogy a jelen szerződés mellett a magyar ipar fejlődése, a magyar kereskedés felvirágzása lehetetlen. Ha e szerződést ugy mint van a jövő országgyülésen megujitjuk, akkor lemondottunk Magyarország anyagi felvirágoztatásának még csak lehetőségéről is, azért mondottam én uraim azt beszédem elején, hogy a jövő országgyülés nagyfontosságu lesz és az ország jövőjére nézve nagy, mondhatni döntő befolyással birand.

De uraim, beszédem már is hosszura terjedt, nem akarok továbbra is visszaélni becses figyelmökkel, csak még egy kérést engedjenek meg önökhöz intéznem, engedjék meg arra kérnem, hogy midőn a polgári jogok legszebbikét, a választási jogot gyakorolják ne személyek körül csoportosuljanak, hanem elvek körül és tartsák figyelemben, hogy a polgári jogok mindegyikével, polgári kötelességek is járnak, és valamint kiváltságok az egyiket, ugy kötelességök a másikat is gyakorolni. És ezen polgári kötelességüket önök csak ugy fogják teljesiteni, ha szavazatukat a választásnál minden mellék tekintet félretételével egyedül saját benső meggyőződésük és lelki ismeretük sugalata szerint adják. Ha önöknek meggyőződése és lelkiismerete azt sugalja, hogy a függetlenségi párt elvei azok, melyek leginkább biztositják az ország jövendőjét, leginkább képesek a honpolgárok jólétét fejleszteni, akkor önöknek polgári kötelességük függetlenségi párti képviselőre szavazni. De ha önöknek lelkiismerete azt mondja, hogy a jelen kormány inkább képes a haza felvirágzását eszközölni, a honpolgárok jólétét biztositani, akkor önöknek hazafias kötelességük oly képviselőre szavazni, ki a jelen kormányt támogatni fogja, csak ha igy cselekesznek, teljesitik a választási joggal járó kötelességüket. És vegyék figyelembe, hogy ezen választási jogot nem mint kizárólagos tulajdonosok, ugy birják, hogy azzal tetszésök szerint saját személyes hajlamaik szerint rendelkezhessenek. Önök uraim birják és gyakorolják azt egyszersmind mint bizományosai azon milliónyi honpolgároknak és honleányoknak, kiket a törvény eddig még szavazati joggal fel nem ruházott. És önök erkölcsi felelősséggel tartoznak ezek irányában azon törvényekért, melyek az önök által választott képviselő befolyásával hozatnak, s melyeknek áldásait és sulyát a szavazati joggal nem biró polgártársaik is élvezik és érzik.

Kötelességüket azonban még ezzel sem teljesitették egészen, ha önök a képviselőt lelkiismeretük sugalata szerint megválasztották, kötelességökké lesz önöknek, annak müködését az egész országgyülés alatt szigoruan ellenőrizni és ha azt találják, hogy elhagyta azon irányt, azon elveket, melyeket hogy követni fog, önök előtt fogadta, akkor önöknek kötelessége őt erre figyelmeztetni és esetleg visszalépésre és lemondásra kényszeriteni mint olyant, a ki önöket többé nem képviseli. Polgári kötelességük önöknek továbbá uraim, magának a törvényhozásnak müködését és eljárását figyelemmel kisérni, és ha azt találnák, hogy oly törvényhozási intézkedések czéloztatnak, melyek önök meggyőződése szerint, az országra nézve károsak volnának, akkor önöknek kötelessége tiszteletteljes kérvényben felszólalni, és érveiket előadva, indokaikat elősorolva arra kérni a törvényhozást, hogy a szándékolt intézkedéstől álljon el. Ime uraim csak a most lefolyt országgyülés alatt is, egy oly törvény alkottatott, mely általában véve az egész országban, a választó polgárok egy harmad részét a választási jogtól megfosztotta. Ezt önök uraim fájlalják, valamint fájlalják mások is, és még is ki hinné, hogy a midőn ezen szándék heteken holnapokon át ismerve volt, még is nem találkozott senki az egész országban, a ki egy kérvénynyel felszólalt volna ellene. Pedig ha az ország különböző vidékei és városai nagyobb számban kérvényeztek volna, valószinü, hogy ezen törvény nem fogott volna meghozatni. Midőn e törvény már meg van hozva, akkor már késő a feljajdulás, mert a törvénynek engedelmeskedni kell, a törvénynek ellenszegülni nem szabad. Én csak egy példát tudok a történelemben, a hol népképviselők küldőiket fosztották volna meg választási joguktól, a mire hogy küldőik által utasitva vagy feljogositva lettek volna, én részemről példát nem tudok. — 1850-ben a franczia törvényhozó testület, egy törvény által megszoritotta a polgárok általános szavazati jogát, ez tudtomra az egyetlen példa, no de ezen törvényhozók megjárták, III. Napoleon katonái néhány holnappal későbben szuronyokkal verték őket ki a törvényhozás terméből, és Napoleon visszaállitva a polgárok általános szavazati jogát, hivatkozott a népre és ez 9 millió szavazattal 3 millió ellenében igazolta erőszakos eljárását.

Ezeket akartam elmondani, nem mintha ezekben kimeritő programmot vélnék adni, de hisz uraim, azon körülmény, hogy önök engem, kinek Czegléden ismerőse sem volt, meghivásukkal és bizalmukkal megtisztelték, bizonysága annak, hogy önök az országgyülésen eddigi szerény müködésemet is, némi figyelemre méltatták. Önök tehát ismerik nézeteimet, ismerik politikai elveimet, szükségtelen volna ezuttal többet mondanom.

És most fogadják még egyszer őszinte hálámat és köszönetemet, azon nagyszerü fogadtatásért, melyben ma részesitettek, azon figyelemért, melylyel ezernyi számban hosszan tartó és fárasztó beszédemet végig hallgatták és mindenek felett azon bizodalomért, melylyel igénytelen csekély személyemet megtisztelték s tartsanak meg továbbra is szives barátságukban.

A közjogi ellenzék közgyülése.

Zemplénmegye, O-Liszka jun. 20.

A közjogi ellenzék városunkban közgyülést tartott, tekintélyes számu, intelligens közönség jelenlétében. Mind választópolgár volt egytől-egyig azon 150—160-ra menő diszes csoport, mely eljött, hogy a következő országgyülésre elveinek képviselőjét kijelölje. Ünnepélyes csendben kalaplevéve hallgatta mindegyik polgártársunk a szónokokat; valóban tiszteletet parancsoló gyülekezet volt ez. Jól esett pártunknak azon kiváló figyelem is, melyet irányában a függetlenségi párt központi bizottsága az által tanusitott, mikép egyik kitünő tagját Helfy Ignáczot, közgyülésünk üdvözlésére hozzánk küldé. A váratlan vendég egyszersmind szivesen látott is vala, és sokáig fog még mindnyájunk emlékében élni azon kedves nap, melyet derék hazánkfiával együtt eltöltöttünk. — A közgyülés lefolyása imez: dr. Lengyel Endre elnök üdvözli a szép számmal egybegyült választókat, bemutatja a függetlenségi párt budapesti végrehajtó bizottsága egyik tagját Helfy Ignáczot, mint vendéget s ezzel az ülést megnyitottnak nyilvánitván felhivja jegyzőt, a pártértekezlet jegyzőkönyvének felolvasására. Erre Kun Pál jegyző a jegyzőkönyvet felolvasván, az hitelesittetik. — Ezután elnök felteszi azon kérdést, vajjon a párt actioba kiván-e lépni s akar-e jelöltet állitani? Mely kérdésre a közgyülés egyhangulag, nagy lelkesedés között elhatározza, — hogy a cselekvés terére lép és jelöltet állit. Elnök látván az általános lelkesültséget a maga részéről kijelenti, hogy a közjogi ellenzék érdekében mindent el fog követni, hogy annak ügyét diadalra juttathassa. Ezután felállt Balogh Lipót tokaji szolgabiró mint a politikai hatóság képviselője s kijelenti, hogy azon rend és ünnepélyes komolyság, melyet jelen közgyülésen tapasztalt, őt kellemesen lepte meg s ha kötelessége másfelé nem vonná, nagy élvezettel venne tovább is részt ezen gyülésen. Szavai megéljeneztettek. Ezután az elnökség által már bemutatott vendég, Helfy Ignácz emel szót. Nem azért jött, hogy oktasson, hiszen itt nagyon intelligens közönség van jelen, melytől ő maga óhajt tanulni, sem nem azért, hogy lelkesitsen, mivel itt a lelkesültség őt magát is elragadja, hanem szól ugy mint a függetlenségi párt küldöttje s elmondja, hogy azért jött, hogy üdvözölje ezen választókerület derék polgárságát.

Az ó-liszkai választó kerület mindig baloldali volt, a mint ő tudja és látja, ma is az akar maradni, noha közelebb volt képviselője fusionált is. Igen érdekesen magyarázta, mi a különbség a jó és rosz választás között, s figyelmezteti a leendő választások kiváló fontosságára, mivel a közelebbi országgyülésen fognak a közösügyi egyezmények ujabb tárgyalás alá vétetni, s ezen országgyülés a mint kedvezőbbé teheti az ország helyzetét bölcs törvények alkotása ép ugy siralmassá változtathatja azt az által, ha mindazon terheket ujból ránk engedi rovatni, melyek sulya alatt már is roskadozunk. Ezután egy érdekes visszapillantást vet — a közelmult eseményeire s kimutatja, milyen csalódás vár a nemzetre azon összeolvadásból, melyet Tisza és társai elveik megtagadása árán létesitettek, s megmagyarázza a fusionális párt szabadelvü cziméből rejlő ámitást. Igen érdekesen fejtegeti, hogy ezen szabadelvü párt bajainkon nem segithet, miután maga is rálépett azon alapra, melyet 8 évig szakadatlanul ostromolt. A mi országunk bajai pedig két félék. Először politikai természetüek, megöl bennünket az óriási hadsereg, melyhez 350.000 emberrel tartozunk járulni, 2-or gazdasági bajok jelesen nem képezünk önálló vámterületet, és egy idegen, érdekeinkkel ellenkező vámpolitika sulya alatt nyögünk s ezt rendkivüli hatást keltett népies hasonlattal magyarázza meg. — Elmondja, hogy 3 év alatt kormányaink 207 millió forint adósságot voltak kénytelenek csinálni, s az állam oda jutott, mikép csak 9—10—11½% uzsorakamatra kaphat kölcsönt ezt is csak ugy ha e mellett az állam javait zálogba adja. (Felkiáltások: borzasztó, hallatlan!) kimutatja, hogy az évenkint fizetendő adóssági kamatösszeg 21 milliót emészt fel, s mindezen bajokon csak az segithetne, ha lenne független nemzeti bankintézetünk. Megemlékezik a miniszterválságokról, melyek megrenditették parlamentarismusunkat, fölemliti Tisza Kálmán szószegését s beszédének ezen fordulatát egy ügyes és köztetszéssel találkozó népies hasonlattal zárja be, s miután nem akarja a közönség figyelmét fárasztani beszédét berekeszti. Azonban a közönség, mely Helfy előadásában élvezetet talált, hangos tetszésnyilatkozatok s éljenek által adta tudtára szónoknak azon óhajtást, hogy még beszéljen, s miután Kun Dániel egyenesen felszólitotta, hogy a bankügyről szólna még valamit, szónok örömmel ragadja meg az alkalmat a bankügyről eszméit elmondhatni.

Előadja mily siralmas állapotban van országunkban a hitelügye. Nálunk nem ritkaság az, hogy betáblázott 135%-os követelések forduljanak elő. Hallatlan azon uzsora, mely népünket pióczázza s a kormány nem képes e bajt gyökeresen orvosolni, mivel maga is uzsora kölcsönökre szorul. Tisza K. igéri ugyan, hogy megoldja a bank-kérdést, azonban ez csak olyanformán lesz, hogy a bécsi bank egy nagyobbszerü magyarországi fiókot állit Budapesten, s a nekünk szánt dotatiót talál kissé fölemeli, de független jegybank az nem lesz. Szónok Ausztriától független jegybankot kiván, mivel csak ez biztosithatja az ország hitel-szükségeinek kielégitését. Fölemliti, hogy Belgiumban hány különféle jegybank van, szintigy Angliában Skotiában stb. Csak minálunk állitják lehetetlennek azt, hogy ezen nagy ország külön független jegybankkal birjon. Buzditja a közjogi ellenzéket a kitartásra s fölemliti, hogy Olaszország is 800 évig volt kénytelen függetlenségeért küzdeni, meritsünk az ő példájából okulást lelkesülést, hazafiságot és kitartást Általános tetszés követte szavait s midőn leültharsányon s több izben éljeneztetett. — Ezután elnök megköszöni Helfynek, — hogy szives volt a közgyülésen beszélni, s kijelenti, hogy a párt tagjai a legnagyobb gyönyörrel hallgatták s át vannak hatva azon eszmék igazságától, melyeket oly remekül fejtegetett. Elnök után szót emel Kun Pal jegyző, fejtegeti az ország politikai állását, azon sulyos kötelességeket, melyek a parlamentre várnak. Figyelmezteti a párt tagjait, hogy soha se adják szavazatukat oly egyénre, aki ajánlgatja magát képviselőnek, mivel az ily ember legtöbb esetben gyanus s a parlament tagjává csak azért akar lenni, hogy egyéni érdekeit előmozdithassa, hanem szavazzon a párt oly emberre, ki birja a közbizalmat, anélkül, hogy azt keresné s küldjön a kerület olyan képviselőt, a ki nem akar menni, mivel az ilyen emberben vannak meg azon garantiák, melyeket leendő képviselőnktől követelnünk kell. Erre a közgyülésnek Hegedüs Lászlót képviselőjelöltül ajánlja. Szavait perczekig tartó viharos éljenzés követte, mely folytonosan emelkedett midőn elnök feltette a kérdést, elfogadja-e a közgyülés az ajánlt jelöltet? Már ekkor a lelkesedés határtalan volt, mindenki felállt s éljenzett s kimutatta a legmelegebben törhetlen ragaszkodását a jelölt személye iránt.

Elnök erre felhivja a jelöltet, nyilatkozzék, elfogadja-e ezen általános bizalmat? Mire Hegedüs László, mélyen megindulva válaszolt, s csak azt kérte, engedje meg a közgyülés, hogy két nap alatt számot vethessen magával, nem azért hogy visszalépjen, hanem hogy komolyan meggondolván családi körülményeit a közbizalomnak ha csak lehet eleget tehessen. Azonban a közgyülés rögtöni határozott nyilatkozatot kivánt, folytonosan éljenezvén jelöltet. Erre Helfy Ignácz ujra szót emel s kijelenti azon reményét, hogy Hegedüs L. azon általános lelkesültséget s bizalmat, melylyel a kerület személye iránt viseltetik, azt hiszi nem fogja magától elutasitani. Elnök szintén ezen értelemben nyilatkozik s kéri a közgyülést, hogy jelenleg nyugodjék meg Hegedüs L. nyilatkozatában s a további tevékenységet minden párttag a legserényebben folytassa. Szavát: Éljen Hegedüs követünk! zárta be s a lelkesültség és bizalom legmeghatóbb képét nyujtá. Végül Kun Dániel kitartásra buzditván a párt tagjait, elnök a közgyülést berekeszti. A legnagyobb megelégedéssel és örömmel sietett mindenki haza övéinek megvinni az örömhirt, mikép Hegedüs László az ó-liszkai kerületben a közjogi ellenzék képviselőjelöltje.

Tokaj, junius 23.

A mádi választó kerületben e hó 6-án kezdődött a képviselő választási mozgalom. A szabadelvü párt Zalay Istvánt kiáltotta képviselőjelöltnek; a közjogi ellenzék Mádon junius 6-án tartott gyülésen megállapodásra nem juthatott: mert egynémelyek által erősen szoritott valami Bocskai Ignácz nevü egyén, ki a keleti vasutnál igazgatótanácsosi minőségben szerepel, nehány héttel előbb, a kerület több községében, magát képviselőjelöltnek, — mint közjogi ellenzéki, feltolta; s midőn pártunk a mádi gyülésen határozottan kijelentette, hogy képviselőnek csak oly egyént jelölhet ki, ki szilárdul csak is a közjogi ellenzéki képviselők táborában foglal helyett: ezen keleti vasuti Bocskai kijelentette, hogy már ujra szabadelvü párti lett, — mert talán fél a nagyhirü keleti vasuttól. A midőn tehát ő mint közjogi ellenzéki férfiu magát több helyen bemutatta s ilyen hirtelen adott szavát, hitét megváltoztatta: a kerület elvhü választói bizalmával rutul visszaélt, szavát megszegte s pártunknak nagy kárára lett, mert soraink ezen zavarok által megritkitá. Csak erős támadásaink süttették ki belőle ravasz tervét, hogy vállainkon talán sikerült is volna felemelkednie. Már ilyen rut tetthez csak annyit mondok neki, hogy ő nem Bocskai Ignácz, hanem Loyola Ignácz.

Ilyenek után e hó 20-án Tályán értekezletet tartottunk, a hol pártunk részéről a tántorithatlan Szabó László tályai orvost képviselőjelöltnek felkértük, s ő azt, ha egyébbért nem, legalább a párt becsülete s fenmaradásaért elfogadta. Most pedig rajtunk áll, hogy bár áldozattal is, mentől számosabban jelenjünk meg az urnánál, habár a bukás valószinü volna is, de legalább létezésünkről adunk bizonyitékot. — Timkó Miklós, a mádi választó kerület közjogi ellenzékének jegyzője.

Kisujszállás, jun. 23.

A nagy-kun-karczagi választókerületben folyó hó 20-án és 21-én tartotta meg körutját Baldácsy Antal b. 48-as képviselőjelöltünk. Kunhegyesen kezdette a körutat s ezen község határában üdvözöltetett a derék jelölt előbb a kunhegyesi, majd a körutban részt vett kisujszállási, madarasi és karczagi 48-as párt küldöttei részéről, mit Baldácsi báró viszonozván, megindult a menet mintegy 25 kocsi és ugyanannyi banderiummal élén Kunhegyes városába, hol Szanna Gábor üdvözölte s kérte föl jelöltünket e város ellenzéki polgárai nevében a képviselőség elfogadására, mire Baldácsy b. a bizalomért köszönetét nyilvánitván a polgárok helyeslésével találkozó és többszöri éljenzéssel félbeszakitott szónoklatot tartott.

Körülbelől 11 óra lehetett, midőn Madaras határához értünk, hol a reánk várakozó madarasi polgártársaink számos kocsi és lovas banderiummal együtt ismét szaporitották a körmenetet. Madarasra érve lelkesült éljenekkel fogadtattunk s az itteni elnök Matolcsy István előbeszéde után mondá el jelöltünk politikai hitvallását. Társas ebéd végeztével Karczag felé utazánk, hol a határban az ottani 48-as párt által üdvözöltetve több mint 50 kocsi és nagyszámu banderiummal érkezénk a városba, hol a főtéren Kis János pártelnök jeles beszéde után Baldácsy b. lépett emelvényre a 48-as és függetlenségi párt részéről iránta tanusitott bizalmat megköszönve a polgárság helyeslése között mondá el politikai meggyőződését, mely hatalmasan megéljeneztetett, hasonlóban részesült jelöltünk e város területén tartott körutjában. Este a polgárság vidám társas vendégséget rendezett, melyen egymást érték a hazafias felköszöntések.

Másnap reggel 21-én mehettünk csak Kisujszállásra, melynek határán 40 tagból álló lovas banderiummal és 48 zsufolásig telt kocsival találkozánk. Nagy István elnök rövid beszéde után a nép lelkesedése közepette mentünk be a városba, az egész körutban használt 1873-ban fölszentelt diszes 48-as lobogó alatt.

Megérkeztünk után rögtön a kisujszállási 48-as párt jegyzője Janó Lajos állott föl a temptéren rögtönzött csinos emelvényre; üdvözölte a nagyszámu sokaság éljenzése között Baldácsy Antalt, mint e választókerület 48-as jelöltjét, majd képviselőjelöltünk állott a szószékre üdvözölve a népet megköszönve a bizalmat igen jól sikerült beszédben mondotta el hiven a 48-as párt állásából politikai hitvelveit, beszédét gyakori harsány „éljen" kiáltások szakiták félbe. A társasebéd végeztével, melyen a turkevei 48-as képviselőjelölt és Solymossy Bálint volt képviselő urak is megjelentek, s melyet egyebek közt egy helybeli földmives jeles kortes versének felolvasásával füszerezett, Solymossy Bálint volt képviselő az időközben nagyszámmal egybegyült polgárok kivánatára a nemzet jelen szomoru helyzetét hiven ecsetelő beszédet tartott, melyet gyakori éljen kiáltások szakitottak félbe; felemlitette egyebek közt, hogy e kerület polgársága helyesen cselekedett, midőn saját meggyőződését követve Baldácsyt óhajtja képviselőnek; ő valóban mint tiszta keblü hazafi, elvhü, tántorithatlan tagja a 48-as pártnak, valóban megérdemli a benne helyezett bizalmat és annak teljes mérvben meg is fog felelni.

Németh Antal.

Hobol, jun. 22.

Junius 20-kán tartotta a szigetvári függetlenségi párt, nagy számu párttagok jelenlétében, a Rózsa vendéglő árnyas udvarán értekezletét. — Követjelöltünk Fornszek Sándor boldogasszonyfai birtokos, volt honvéd főtiszt, ki lángoló honszereteteért 8 évig szenvedett a börtön penészei között. Jelöltünkért az értekezlet számos tagjai küldöttségileg elmentek, s az értekezletre meghivták. — Az értekezleten Szücs Mihály pártelnök meleg szavakban köszöntötte, s előadta, hogy a szigetvári választókerületbeli függetlenségi párt, honfiui fényes érdemeit némi részben meghálálni akarván, képviselőjévé óhajtja választani, felkérte tehát a képviselőjelöltség elfogadására. Fornszek Sándor a képviselő jelöltséget elfogadta, s lelkes szavakban igérte, hogy a haza függetlenségének *kivivására*, minden lehető eszközökkel küzdeni, s ha kell vérével is áldozni fog. — E szavak után határtalan lelkesedéssel, s riadó éljenzésekkel képviselő jelöltül kikiáltatott.

Ezután az értekezlet minden tagja a főutczán végig, harsány éljenzésekkel visszakisérte szállására, hét zászlóval s zene szóval.

A szabadelvü párt (?) kénytelen levén a köztiszteletben levő név előtt meghajolni; már előre biztosnak tartja bukását, jól tudva, hogy most 3 éve is 732 szavazat többségben voltunk, jól tudva azt is, hogy a törvény ellenére a szavazók közé csempészett hajdukat s vasuti baktereket, most a szavazók névsorába — szivök keserüségére — fölvenni nem lehetett; jól tudva még azt is, hogy a községbeli polgárok, a régi elvhez s régi zászlóhoz, minden fortélyoskodás, minden csábitás, minden igéret, ingyen zászlóadás daczára is, rendületlenül ragaszkodnak!

Éljen Fornszek Sándor szeretett és tisztelt képviselő jelöltünk, éljen tántorithatlan s elvhü függetlenségi pártunk!

Nagy Sándor.*)

Nagy-Bajom, junius 23.

Hegyesi Márton képviselőjelöltünk f. hó 20-án tartá e kerületben körutját, mely valóságos diadalmenetté vált, nagyszámu lovas s kocsikisérettel. Először Dancsházán tartotta beszédét, hol az összes lakosság várta, melynek választópolgárai három kivételével mindnyájan a közjogi ellenzékhez tartoznak, majd Tordán, Rábén, N.-Bajomba, Udvariba, Bárándon, végre Kabán jelent meg, mindenütt nagy népcsoport fogadta, kik éltetve képviselőjelöltünket s a közjogi ellenzéket, az ünnepélyesség ritkán látott eredményét idézték elő. Rábétől Bárándig 30 diszlovas kiséret s 32 kocsi követte jelöltünket, hol a derecskei és tépei, valamint a bárándi elvtársak nagy csoportja várt s a diszkiséret folytonosan szaporodott, a kabai választók pedig mintegy 60-an 16 kocsival várták s fogadták a határban jelöltünket, a városba érve fehérbe öltözött lánykák diszes virágcsokorral és gyönyörü koszoruval lepték meg őt. Minden községben rövid beszédet tartott, melyben különösen kiemelte a választók eljárását az ellenpárttal szemben. Udvariban történt, hogy az ellenpárt egy tisztes tagja egy üreshordót ajánlott fel jelöltünk részére, melyen beszédét elmondaná, mely ajánlatára azon megjegyzés tétetett, hogy tartsa fenn azon nemeslelkü adakozó javára, kiért tartalmát kiüritették, egyéb iránt eredménye a hordó ürességének csak egy fiatalon tapasztaltatott. Bárándon pedig egy minduntalan szónokolni akaró egyén dühe e szavakkal csillapittatott le, „hordóban van a programm!"

Nemes Ferencz.

Turkeve, jun. 22.

Folyó hó 20-án nagy ünnep volt városunkban, melyre már az előző napokban nagy készülődések folytak.

Ugyanis e napon fogadta városunk mind 48-as mind a szabadelvü párti képviselőjelöltjét. — A történteket minden tulzás, minden rágalom kikerülésével leghivebben akarom közölni. — A 48-as párt részéről vasárnap reggeli 4 órakor utnak indult néhány kocsi Kisujszállásra, az éjeli vonattal oda megérkezett, igen tisztelt képviselőjelöltünk fogadására; két órával később nagyszámu kocsi s lovas banderium indult ugyancsak képviselőjelöltünket a határon fogadandó, és nem sokáig kellett

*) Tisztelettel kérem e czikk közlésére, a „Népzászlója" és „Pécsi figyelő" tisztelt szerkesztőit.
N. S.

gindult a menet mint-
nyi banderiummal élén
zanna Gábor üdvözölte
ros ellenzéki polgárai
gadására, mire Baldá-
ét nyilvánitván a pol-
zó és többszöri éljen-
atot tartott.
etett, midőn Madaras
ak várakozó madarasi
i és lovas banderium-
ták a körmenetet. Ma-
ekkel fogadtattunk s az
előbeszéde után mondá
ását. Társas ebéd vé-
nk, hol a határban az
zöltetve több mint 50
mmal érkezénk a vá-
os pártelnök jeles be-
t emelvényre a 48-as
ől iránta tanusitott bi-
rság helyeslése között
ődését, mely hatalma-
lóban részesült jelöl-
tt körutjában. Este a
egséget rendezett, me-
s felköszöntések.
nehettünk csak Kisuj-
40 tagból álló lovas
sig telt kocsival talál-
rövid beszéde után a
nentünk be a városba,
1873-ban fölszentelt

ögtön a kisujszállási
jos állott föl a temp-
elvényre; üdvözölte a
e között Baldácsy An-
48-as jelöltjét, majd
zószékre üdvözölve a
t igen, jól sikerült be-
a 48-as párt állásából
gyakori harsány „él-
. A társasebéd végez-
-as képviselőjelölt és
elő urak is megjelen-
egy helybeli földmi-
elolvasásával füszere-
képviselő az időköz-
polgárok kivánatára
zetét hiven ecsetelő
kori éljen kiáltások
e egyebek közt, hogy
n cselekedett, midőn
e Baldácsyt óhajtja
tiszta keblü hazafi,
48-as pártnak, való-
ezett bizalmat és an-
felelni.
Németh Antal.

Hobol, jun. 22.
szigetvári független-
tagok jelenlétében, a
rán értekezletét. —
ándor boldogasszony-
szt, ki lángoló honsze-
börtön penészei kö-
et számos tagjai kül-
ekezletre meghivták.
Mihály pártelnök me-
őadta, hogy a sziget-
tlenségi párt, honfiui
meghálálni akarván,
ani, felkérte tehát a
. Fornszek Sán-
fogadta, s lelkes sza-
ggetlenségének kivi-
zökkel küzdeni, s ha
E szavak után határ-
enzésekkel képviselő

den tagja a főutczán
visszakisérte szállá-
al.
énytelen levén a köz-
eghajolni; már előre
l tudva, hogy most 3
en voltunk, jól tudva
re a szavazók közé
i baktereket, most a
keserüségére — föl-
va még azt is, hogy a
hez s régi zászlóhoz,
en csábitás, minden
zára is, rendületlenül

dor szeretett és tisz-
tántorithatlan s elvhü
agy Sándor.*)

-Bajom, junius 23.
őjelöltünk f. hó 20-án
ely valóságos diadal-
s kocsikiséréttel. Elő-
zédét, hol az összes
asztópolgárai három
gi ellenzékhez tar-
N.-Bajomba, Udva-
lent meg, mindenütt
eltetve képviselője-
az ünnepélyesség
ék elő. Rábétől Bá-
2 kocsi követte je-
pei, valamint a bá-
várt s a diszkiséret
ai választók pedig
ták s fogadták a ha-
ve fehérbe öltözött
s gyönyörü koszo-
özségben rövid be-
sen kiemelte a vá-
l szemben. Udvari-
t egy tisztes tagja
ltünk részére, me-
ly ajánlatára azon
a fenn azon nemes-
almát kiüritették,
ürességének csak
árándon pedig egy
egyén dühe e sza-
dóban van a pro-
es Ferencz.

Turkeve, jun. 22.
ep volt városunk-
ban nagy készülő-

városunk mind 48-
iselőjelöltjét. — A
den rágalom kike-
özölni. — A 48-as
4 órakor utnak in-
, az éjeli vonattal
képviselőjelöltünk
nagyszámu kocsi s
ak képviselőjelöl-
nem sokáig kellett

közlésére, a „Nép-
" tisztelt szerkesztőit,
N. S.

várni, midőn szeretett képviselőjelöltünk az érette ment néhány kocsi kiséretében és Solymosy Bálint aranyos-medgyesi volt igen tisztelt képviselő társaságában megérkezett

Itt a népnevében és éljenzése között Hajdu László ur üdvözölte a vendégeket, kifejezvén a nép érzelmeit s képviselőjelöltünkhöz való ragaszkodását, innét a legszebb rendben indult a menet a város felé, s félutban találkoztunk a szabadelvü párttal, mely ugyancsak nagyszámmal ment Hegedüs Zsigmond képviselőjelölte elébe. A két párt rendben vonult el egymás mellett, bár a kormánypárt részéről nem hiányzott a kihivás, de pártunk higgadtsága s józansága következtében semmi viszonzás nem történt. A főtérig menet közben a lelkes honleányok virágfüzérekkel halmozták el szeretett jelöltünket, csakhamar megtelt a főtér polgársággal. — Itt Komjáthy Béla jelöltünk a nép gyakori éljen kiáltása s helyeslése között elmondta programm beszédét; előadta nyomorult helyzetünk okait és a nyomor orvoslására szükséges eszközöket.

Az után Solymossy Bálint ur állott fel s buzditotta a népet a hazaszeretetre, az összetartásra mit a nép lelkes éljenek között hallgatott.

Beszéde végeztével bucsut vettek vendégeink a néptől s a központi 48 as kör helyiségébe vonultak, de a nép sokasága oda is elkisérte őket, helyet engedve az ellenpárt bevonulásának.

Hegedüs Zsigmond is megérkezett s nem csekélyszámu de az előbbinél sokkal kisebb, mondhatni felényi néptömeg hallgattása között elmondta programmját, mi után a nép szép csendben szétoszlott. — Megjegyzendő, hogy a kormánypártiak részéről a nagy Casinó termében 30 kr belépti dij mellett diszebéd volt rendelve melyet reggelig tartó dinom dánom követett (nem tudom, hogy jöttek ki 30 kr befizetéssel, de hisz az az ő gondjuk)

A mi pártunk részére a vendéglő termében csak 20 személyre, igen egyszerü ebéd volt rendezve, mely vig pohárköszöntések között ment végbe.

Vendégeink hétfőn reggel távoztak tőlünk több választó polgár által Kisujszállásig kisérve.

Komjathy Béla elvszilárdságáról népünk teljes meggyőződést táplál. Megválasztása bizonyos.

A turkevi 48-as párt megbizásából.

Bodnár Gábor.

Czáfolat.

A „Pesti Napló", „Hon" és „Ellenőr" junius 13-ki számában megjelent távirati sürgöny azt hireszteli, hogy Csanády Sándor bukása közeledtét érzi, mert e hó 12-én 20 szekér kortest etet és itat házánál. Az „Ellenőr" erre azon észrevételt teszi, hogy ha Csanády Sándor tudná a törvényt, tudnia kellene azt is, hogy e ténynek egyszerü bebizonyitása elégséges arra, miszerint választása megsemmisittessék.

Mi nem akarjuk a táviratozóról rosz szándékot feltenni, de tudatlanságát kénytelenek vagyunk felismerni s helyesebben teszi, ha táviratozása előtt megtudni iparkodik, miért ment az ő 20 szekere Csanády Sándorhoz? mert ez esetben megkímélte volna magát, hogy többek rosz akaratról ne gyanusitsák! kérdezte volna meg — a mit most is tehet — a n.-keresztesi szakasz főbiráját, ki e tárgyban, mint Móritz Pál kortese vizsgálatot tartott, attól meg fogta volna tudni, hogy az ő 20 szekerén „b.-ujfalvi kerület választók küldöttjei Csanády Sándort tudta s hire nélkül azért keresték meg, hogy mint volt képviselőjöknek a bezárt országgyülésen tanusitott következetes elvhüségét megköszönjék és a jövő országgyülésre a képviselői jelöltség isméti elfogadására felkérjék! kétségkivül, ha a vizsgálatot tartó főbiró törvénysértést talál, nem elégszik meg azzal, hogy kortes szavaira nem hallgatás miatt az illetőket, mint városi előljárókat botbüntetéssel fenyegeti, amint ezt Csanády Sándor kezében levő bizonylat igazolja, hanem hivatalos jelentését a maga helyén meg is teszi, de látván, hogy jelentésének alapja nincs, megelégedett a törvényellenes hivatalos terrorismussal.

Kérdjük a táviratozótól, legyen szives megmondani, mi törvénysértés van abban, ha a választók küldöttjeik által a képviselőjelöltségre valakit felkérnek? és kérjük mutasson nekünk az 1874. XXXIII. t. cz. §-ai közül egyet, mely a képviselők iránti kegyeletet s mely a képviselőjelöltségre felkérést tilalmazza, s melyik §. az, mely a képviselőjelöltség meghivás módját előirja?

Mi, midőn a távsürgönyből azon meggyőződésre jutottunk, hogy Móricz Pál választói, jelöltjük megválaszhatásában nem biznak, mert különben minden alapnélküli hireket nem terjesztenének, egyszersmind mint a küldetésben résztvevők ezennel ünnepélyesen minden ilyes alapnélküli ráfogások ellen tiltakozunk s visszautasitjuk azon méltatlan gyanusitást, mintha mi bárki által megvásárolhatók lehetnénk! Meggyőződésünk épen oly kevéssé szorult etetés s itatásra, mint Csanády Sándor képviselővé megválasztatására és hogy épen Csanády Sándor ezt legkevésbbé teszi, követi beszámoló beszédjéből következtethető, melyben, kerületében mindenütt határozottan kimondotta, hogy ha elvei nem tetszenek, ne válaszszák meg! Ő oly kerületet képviselni nem akar és nem fog, melynek nagy többsége elveit nem osztja!

Mi minden ellene megkezdett korteskedés daczára bátran nézünk julius 7-ére! és Csanády Sándor elvesztésétől nem félünk, még kevésbé az „Ellenőr" commentálásától, hogy Csanády Sándor képviselőnek választatva nem igazoltatnék!? mivel a képviselőjelöltek közől azok közé tartozik, kik választóik előtt nyiltan kimondják, hogy nekik elvi meggyőződés s e meggyőződésből származott bizalom kell! oly nagy is ez a b.-ujfalvi választó kerületben, hogy még ellenfelei is kénytelenittetnek elismerni, s midőn Móritz Pál pártja mindent elkövet, hogy nyerhessen, Csanády Sándoré nyugodtan s még csak szóbeli korteskedést sem használva várja a választás idejét politikai nagykoruságát igazolva.

A választók küldöttjei.

Külföld.

A franczia közhatalmak hatáskörének megszabására vonatkozó tvjavaslat tegnapi tárgyalása alkalmával a szélsőbal és szélsőjobb oldalról heves támadások intéztettek a tvjavaslat ellen. — Blanc Lajos és Medier-Montyan engesztelhetetlen republikanusok támadásait Laboulaye, majd Buffet miniszterelnök verte vissza, még pedig ez utóbbi azon merev nyilatkozattal, hogy az alkotmánytörvények épugy saját alapelveik megtagadása, mint a miniszteri programm jóváhagyása gyanánt tekinthetők. — A szélső jobboldal szónoka az eszelős du Temple tábornok oly messze ment támadásaiban a törvény és a köztársaság elnöke ellen, hogy végül el kellett vonni tőle a szót. — Buffet beszéde nagy felháborodást keltett republikánus körökben. Gambetta és Jules Simon felelni akartak eleinte neki, később azonban párthiveik kérésére elállottak e szándékuktól; Audiffret-Pasquier herczeg, a nemzetgyülés republikánus érzelmü elnöke, Buffet beszéde alatt szintén több izben adta megütközésének jelét. — Buffet beszéde az ülés előtt a minisztertanácsban is megbeszéltetett s ez alkalommal Dufaure, Say Leo, Decazes és Wallon miniszterek határozottan ellene nyilatkoztak, minek folytán miniszterkrisistől lehet tartani. — Temple tábornok vádai és ócsárlásai, melyeket Mac-Mahon ellen szórt, nagy sensatiót keltettek Párisban. — A ház csaknem egyhangulag mondotta ki, hogy a tábornoktól a szó elvonandó, mely alkalommal átalában feltünt, hogy a bonapartisták nem vettek részt a szavazásban. — Decazes bárót (nem a herczeget) du Temple tábornok párbajra hivta ki, amiért az oda nyilatkozott, hogy du Temple az őrültek házába való.

A karlisták bestialis kegyetlenségéről hajmeresztő hirek érkeztek ismét Irunból, melyek szerint az ottani helyőrség a várban meg nem férvén, egy része, a mintegy 200 főre menő s kizárólag átpártolt karlistákból álló guerillák e hó elején a vár alatt elterülő San Martial külvárosban a lakosoknál helyeztettek el. — Megtudván ezt az átpártolt társaikra boszus s a város közelében álló karlisták, elhatározták, hogy megtámadják és lemészárolják őket. Elhatározásukat végre is hajtották s f. hó 14—15 közti éjjelen két zászlóalj karlista Irun alatt termett s minthogy átalánosan bevett szokás szerint előőrsök nem voltak felállitva, az éj leple alatt észrevétlenül az egész külvárost megszállották, adott jelre a házakba törtek s borzasztó mészárlást vittek véghez a meglepett katonaság között. A várban levő őrség nem tudván mi történik len, nem mert segitségre jönni s minden segély nélkül hagyta a megtámadottakat, kiknek egy része megmenekülvén az erőd egyik kapuja köré gyült össze, remélvén, hogy bejuthat az erődbe; az őrség azonban ekkor sem nyitott kaput s veszni hagyta a tiszserte erősebb karlisták által itt is megtámadott szerencsétleneket, kik mintegy 31-ig lekaszaboltattak; e 31 pedig összekötöztetvén a külváros egyik gyufagyárába hurczoltatott, hol egy szobába behányatván a karlisták viaszt, ként, olajat és petroleumot hordtak össze a szobába s miután még a szerencsétleneket is petroleummal leöntötték, felgyujtották az épületet, valamint több szomszédos házat is, ugy hogy a szerencsétlenek a legkinosabb halállal multak ki.

Gontaut-Biron berlini franczia követ ellen legujabban egymást érik a támadások a berlini félhivatalos lapok részéről. Különösen szemére hányják, hogy egész fitogtatólag visszavonul a kanczellártól és klerikalis összeköttetéseket ápol; továbbá kizsákmányoljak ellene még azon körülményt is, hogy leánya rendesen meg van hiva Auguszta császárné kis estélyeire s azon tanácsot adják a franczia kormánynak, hogy Gontaut-t más diplomata által helyettesitse.

Bismarck sajtóbureauja nincs feloszlatva s hogy egy idő óta csendesebben viseli magát annak, tulajdonitható, hogy individumai kellőleg megdressiroztattak.

Az olasz közbiztonsági törvény tárgyalása alkalmával Tajáni által felemlitett 1866-ki pápai bullát most közli a „Gazetta d'Italia s azon megjegyzést teszi hozzá, hogy nincs egész Siciliában oly szegény paraszt avagy mesterember, kinél meg ne volna e bulla másolata, mely átalában lelkiismereti megnyugtatásul szolgál mindazoknak, kik igaztalan uton jutottak bármi idegen vagyonhoz. — A bullában benne van ugyan, hogy csak az igazi tulajdonos hasztalan keresése után bocsáttatnak meg bünei azoknak, kik ily vagyonhoz jutva e bullát megvásárolják s ajándékot adnak az egyháznak. — Mint azonban a hosszas tapasztalás bebizonyitotta, mind a seciliai papság mind az ottani lakosság régóta tultette már magát ezen kikötésen s mindketten jó üzleteket csináltak e bullával a megraboltak rovására. — Tajáni külföldre utazott, hol továbbileleplezéseitbocsátja sajtó alá.

Táviratok.

Losoncz, jun. 24. (Az „Egyetértés és M. Ujság" távirata). Füleken a függetlenségi párt megalakult; jelöltje Pap Gyula ügyvéd.

Berlin, jun. 24. A felebbviteli kamarai törvényszék **Arnim grófot** reábizott hivatalos okmányok szántszándékos félretevése miatt **kilencz havi börtönre itélte**, melyből egy havi vizsgálati fogság leszámitandó. — Egyszersmind kijelenti a törvényszék, hogy Arnim gr. a közrend elleni vétséggel nem vádolható.

Bécs, jun. 24. A franczia nagykövetség tanácsosa, Ring báró a Ferencz-József rend nagykeresztjével diszittetett fel.

Brünn, jun. 24. A gyári munka isméti megkezdhetésére kitüzött határidő ma telt le, azonban a munkások csak kevesen jelenkeztek s igy a strike egészben véve még folyvást tart.

Páris, jun. 24. Az ország déli részeiben több folyó kiáradt s nagymérvü károkat okozott; a viz most már apadóban van.

Bécs, junius 24. Hitelrészvény 219.25 — Angol-osztrák 119.25. — Galicziai 234.50 — Lombard 89.50. — Államvasut 278 40 — Trámvay 122.75. — Rente 70.20 Hitel sorsjegy 167.25. — 1860. 112.— — Napoleond'or 888.— — 1864. 134 — Arany 5.25— — Ezüst 101.80 — Frankfurt 54.— — London 111.45. — Porosz pénzutalvány 63.50. — Únio-Bank 101.25. — Török-sorsjegy 53.50. — Ált. épitő-bank 11.— — Angol épitő-bank 26.—. Magyar földhitel —.—. Municial-bank —.—

Bécs, junius 24. M. földteherm. kötv. 81.75 Magy. vas. kölcsön 101.25 — Salgó-Tarján —.—. Anglo-Magyar 6.50 — Magy. hitel 221.— — Franko-magyar bank 60.—. Magyar záloglevél 86.75 — Alföld 132.—. Erdély —.— Magy. éjszak-kel. vas. 125.—. — Magy. kel. vas. 51.50 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 65.50. — Magy. sorsjegy 80.25. — Tiszai vasut 193.— Magy. földhitel 71.75 Municipal-bank 27.—.

Ujdonságok.

A közp. Fröbel-nöegyesület több részről felhivás folytán, gyermekkertjei javára f. évi julius hó 3-án a császárfürdő disztermében még egy tánczestélyt rendez, és felhivja ezennel a t. cz. közönséget számos részvétre. Belépti jegyek előre válthatók a választmány tagjainál és alelnök Rosenzweig Saphir Sarolta urhölgynél tükör utcza 2. sz., továbbá a következő kereskedőczégeknél u. m. Hatschek Miksa váczi utcza 8. sz., Szemek és Mayer váczi utcza, Rutkay Vilmos utódjánál Hatvani, a kis pipa melletti szivartőzsdében a Servitatéren, Kron S. és fia és Münz Mór Dorottya utcza Profuma Vilmos a kecskeméti utczában, Riegler Róza koronaherczeg utcza és Kugler Henrik urnál a Gizellatéren. Személyjegy ára 1 frt 50 kr, családjegy ára 3 személyre 3 frt. Este a pénztárnál a személyjegy ára 2 frt, családjegy 3 személyre 4 frt. Budapesten junius hó 22-én, az egylet nevében Spirák Lajos, egyleti titkár.

A budai zeneakadémia növendékei az e héten tartó vizsgálatok befejeztével hangversenyeket adnak. Az egyik vasárnap, a másik hétfőn tartatik mind a két izben esti 6 órakor az egyesület nagy termében. Egy-egy hangverseny 12—14 számból áll.

A magyarhoni földtani társulat ez évi erdélyi kirándulásainak tervezete. Augusztus 2-án, hétfőn: Indulás Budapestről vaspályán az esti vonattal Arad felé; 3-án, kedden: Megérkezés Dévára 1 órakor délben; ebéd, délután, innen szekereken Nagyágra, itt meghálás; 4-én, szerdán: Reggel a a nagyági bányák megtekintése; visszamenet szekereken Dévára s innen tovább Vajda Hunyadra; megtekintése a vajda-hunyadi várnak; meghálás; 5-én, csütörtökön: Reggel szekereken Gyalára; megtekintése az itteni vaskőbányáknakl szekereken vissza Vajda-Hunyadra: meghálás; 6-án pénteken: Reggel szekereken, vagy a vaskő-, pályán Kalánra, az itteni vasmüvek megtekintése; d. u. 3 órakor elindulás a vaspályán Petrozsénybe, megérkezés 8 órakor estve; 7-én és 8-án szombaton és vasárnap excursiók Petrozsény vidékén, a szénbányák a szurduki szoros, stb. megtekintése; 9-én, hétfőn. Reggel a vasuton Piskibe, megérkezés délben; ebéd, délután a vonattal tovább, Gyula Fehérvárra; itt meghálás; 10-én, kedden: Reggel szekereken — Zalathnán át, a hol ebéd tartatnék — Abrudbányára, itt meghálás; 11-én. szerdán: Abrudbánya és Verespatak bányáinak s vidékének megtekintése; 12-én, csütörtök: Korán reggel kirándulás lóháton a Detonátára. Innét tetszés szerint, vagy váltott lovakon Zalathnán át Gyula-Fehérvárra, vagy pedig vissza Abrudbányára, s másnap szekereken Tordán át Kolozsvárra: itt zárgyülés; a kolozsvári gyüjtemények és a vidék megtekintése után vissza Budapestre. E programm a szóban forgó s a kirándulások helyét képező vidékeken lakó bányahivatalnokok, — nagyrészt tagtársak — szives vélemény-nyilvánitása alapján készült s igy kivihetősége teljesen biztositva van s jelenleg az elindulási időre nézve sem forog fön többé semmi kétség, az biztosan f. évi aug. 2-án leend. Hogy azonban a kirándulásokban résztvevő tagtársak száma iránt az e vidékeken lakó s a kirándulások vezetését részben magukra vállalt urak az elszállásolás, továbbitás stb. tekintetében, mielőbb s minél határozottabban értesithetők legyenek, — miután e vidékeken az előfogatok megrendelése s általában a kirándulások vezetése sok baj- és fáradságba kerül. — a társulati választmány föntebbi ülésén erre vonatkozólag azon határozatot hozta: miszerint a föntebb emlitett okok tekintetbe vételével, az ezen gyüléseken illetőleg kirándulásokon részt venni óhajtó tagtársak legfelebb folyó évi junius hó 30-ig jelenkezzenek, annál is inkább, mivel később beérkező jelentkezések tekintetbe semmiesetre sem fognak vétetni. Miután pedig a szigoruan kitüzött bejelentési határidő már közeledik, figyelmeztetem a t. tagtársakat, hogy a részt venni óhajtók bejelentéseikkel ne késsenek; a bejelentés legczélszerübben levelezési lapon eszközölhető s a társulat titkárához — Budapest, VIII. ker Zergeutcza, főreáltanoda — czimzendő. Budapest, jun. 23. Sajóhelyi Frigyes, társ. I. titkár.

Stoll Péter énekmester fia, Stoll Ágost szombaton „Rigoletto"-ban, kedden pedig „Faust"-ban lép fel a nemzeti szinpadon. A kik hallották, azt mondják, hogy Stoll ur igen szép hanganyaggal és iskolával rendelkezik. Az igazgatóság helyesen teszi, ha tenort keres, mert e szakmában egyrészt igen vékonyan állunk, másrészt meg Ellinger hangja a szerzett babérok után nyugalomra vágyik.

A nemzeti zenedében ma d. e. 10—12 órakor volt a conservatorium 4-ed éves növendékeinek vizsgálata. Először solót, majd kettőst énekeltek, s végül karban mutatták be tehetségeiket. A hallgatóság Schmidt Eliz és Weiner k. a.-nak jósolt legfényesebb jövőt.

Pápafi magyar vegyész oly rakétákat talált fel, melyekkel éjjel-nappal 20—30 kilóméternyi távolból jelt adhat egy hadtest a másiknak. Nem akarjuk — irja a „Figáró" — e találmány technikai részleteit ismertetni; elég, ha megjegyezzük, hogy e röppentyük sürü, fekete füstoszlopot idéznek elé, melynek csucsán egy veres pont látható. Ha a füstoszlop eléri kivánt magasságát; ugy a veres pont lehull és kis oszlopokká alakul át, melyek majd veresek, majd feketék s különböző alakokat tüntetve fel, megfelelnek a két korrespondeálló hadtest titkos abc-jének. E kis oszlopokkal 10,000 féle jel adható. A francziáknak kinálta Pápafi e találmányt, de azok nem hederitettek rá. Moltke közbenjárására azután a poroszok vették meg s már Páris ostroma alatt sikerrel használták.

Budapest földadóját a pénzügyigazgatóság 71,434 frt 28 krban állapitotta meg; ebből fizet az I. adókerület (Buda) 41,821 frt 11 krt, a II. adókerületben (Ó-Buda és Ujlak) 9,381 forint 98½ krt, a III. adókerületben (bel s Lipótváros, Margitsziget) 5,952 frt 68½ krt, a IV. adókerület (Terézváros 8.256 frt 32 krt. Az V. adókerület (József, Ferenczváros és Kőbánya) 6 022 frt 17 krt.

Ügyvédi vizsgák. A budapesti ügyvédi vizsgáló bizottság julius 1-től kezdve aug. utoljáig az ügyvédi vizsgák módozata iránt kiadott igazságügy miniszteri rendelethez képest szünetet tartván, erről az érdeklettek azzal értesittetnek, hogy az emlitett ügyvédi viz-gáló bizottság f. évi szeptember 1-vel törvényes müködését ismét megkezdi.

A tudomány és müegyetemi olvasókörben vasárnap f. évi junius hó 27. napján d. e. 11 órakor Pósa Lajos bölcsészethallgató következő felolvasást tart „Dudás" Parodia, Várady Antal „Judás" czimü költeményére, melyre a t. cz. tagok tisztelettel meghivatnak. — Kelt, Budapesten, 1875. junius 23-án. A bizottság nevében: Baán Endre, titkár.

A zsidó mágnás. Ily czimü beszélyt adott ki Horváth Gyula Szombathelytt. Mi értéke van, megtudjuk s megmongjnk mire elolvastuk. Előszava nem sokat igér. A könyv kapható szerzőnél Szombathelytt és Aigner Lajos könyvkereskedésében Budapesten. Ára 80 kr.

Farkas Miksa Amerikában nagy diadalokat arat, az amerikaiak egészen el vannak ragadtatva a magyar zenétől. A new yorki zenemükereskedők már egészen kifogytak a csárdásokból és tetemes megrendeléseket tesznek magyar zenemüvekre. A társaság egyik fiatal tagja egy gazdag creol özvegyet vesz nőül és haza fogja hozni magával. Az esküvő még nem volt meg, mert a boldog vőlegény nem akarja, hogy a társulat hiányossá váljék.

A kapronczai tüzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélye, melyen sok magyar vendég is részt vett, szép rendben ment végbe; Rassinyai Inkey Ferdinándné volt a zászlóanya. Hanem horvát testvéreink felette udvariatlanul viselték magukat; a „Zala" szerint t. i. még az illem legelső szabályai ellen is vétettek nemzetiségi fanatismusokban, egészen ignorálták a magyarokat, mikor a tüzoltó-egyletek parancsnokai Inkeyné asszonynak bemutattatának. A lakoma alkalmával sem nagyobb figyelmet tanusitottak horvát testvéreink, mert eszükbe sem jutott, hogy számos pohárköszöntéseikben az ünnepélyekhez sietett magyarokról is megemlékezzenek.

A „Debreczen" tudósit a következő visszaélésről: Egy rendőr fián a kincstárnak követelése volt. A fiunak lett volna miből fizetni a tartozást. De azt nem bánták. Elmentek az „állam közegei" az apához. Ez nem volt hon; a neje persze megrémült a kiválóan tiszteletre méltó s udvarias tisztelgéstől. A panasz meghallgatása után a jólelkü nő pénzzel akarta kifizetni a (mostoha) fia tartozását. De ez nem kellett a foglalónak, s vittek annyi holmit a mennyi nekik tetszett 5 frt 75 krajczárért s képzelhetni, mennyit elvittek a nevezett összeg fejében, mikor az elvitt holmiért 8 frt 5 kr jött be — árverelésen. De azért a pénz nem kellett a végrehajtóknak, hiába kinálták meg őket ezzel.

Felkérettünk a következő sorok közlésére Németh Andor pécsi illetőségü 13 éves reálista, ki kétévvel ezelőtt a bécsi világkiállitásra Pécsről merő kalandok közt, minden költség nélkül elgyalogolt; e hó 7-én kartársai előtt Filadelfiáról ábrándozva ismét eltávozott. — Mi aggódó szülői kérjük azokat, kik a fiuról tudomással birnak, szivesked-jenek azt velünk közölni, Pécs, jun. 23. Németh József.

Tizenkilencz éves kisded. A mult héten egy zimonyi tót ember nyaka közé vette 19 éves kamasz fiát, s ugy ment be vele a gőzhajóra. Midőn az ellenőr a hajó fedélzetén a jegyet kérte tőle, csak egyet adott át, mert, mint mondá: „az ölben vitt gyermekekért nem szokás külön fizetni." A kapitány jót nevetett ez ötleten, s megengedte, hogy a 19 éves Janócska ingyen utazhassék Budapestre.

x. **Közvetlen gyorsszállitmányi forgalom Bécs és Budapesttől Konstantinápolyba.** Az osztr. államvaspálya társulat Bécs és Budapestről Konstantinápolyig Rustsuk-Várnán keresztül való gyorsszállitmányi közvetlen forgalom tárgyában, meghatározott szállitmányi dijak mellett egyezményt kötött az illető igazgatóságokkal a hajózási ivad tartamára. A tariffa 100 kilogrammra Bécsből Konstantinápolyig 16 ezüst frt, és Budapestről ugyanoda 14 ezüst frtban állapittatott meg, melybe minden eshetőleges és tényleges költség bele van számitva, kivéve a kirakodás költségeit Konstantinápolyban és a biztositási illetményt, mely 100 frt érték után 0.60 ezüst forintot tesz. A szállitási idő Konstantinápolyba (melyért a társ. jótállást vállal) Bécsből 8, Budapestről 7 nap. A fölvétel csak minden hétfőn és csütörtökön történik. A garantirozott időtartam hétfőn, illetőleg csütörtökön éjfélkor kezdődik. 1—4 napi késés esetére a kifizetett szállitási illeték ¼, 5—7 napi késéskor ⅓ rész, végre ha a késés 8 vagy több napot tesz, az illetékek fele visszafizettetik.

Közgazdaság.

Gabnaüzlet. Budapest jun. 24. Buzából ma csak egyes kis tételek keltek el változatlan árakon, mig egyéb gabnafajok semmi üzletet nem mutattak fel s kötések hivatalos jegyzéssel nem történtek.

Határidőre az árak átalában emelkedtek és pedig buza 1—2 kr, zab 5 kr, tengeri 3 krral. — Usance-buza szept.—okt. 4.63—66 kr, — tengeri jun. 2.95—97 kr, — zab szept.—okt. 1.90—92 kr, — repcze aug.—szept. 11.15—25 kr.

Értéktőzsde. A mai tőzsde külföldi árfolyamok emelkedése folytán kedvező szint öltött, a forgalom azonban mérsékelt maradt.. Osztr. hitel részvények az előtőzsdén 221.50-ig vásároltattak, a déli tőzsdén pedig 221.90-ig visszahatoltak, zárlatnál 222.25 adva, 222.40 tartva maradtak, magy. hitel részvények 223-on, municzipalis részvények 28¼ kerestettek voltak, magyar földhitel részvények 73⅜-ig jöttek forgalomba, és 73—73¼-en maradtak, budapesti iparbank részvények 54—55-ön maradtak. Victoria gőzmalom részvények 142-el, pesti közuti vasut részvények 219-en, budai közuti vasut részvények 73-on vásároltattak. Tőkeértékek igen szilárdak voltak, és részint magasabb árfolyamokkal kerültek piaczukra; magy. vasuti kölcsön-kötvények 101.50—101.60-ig, magy. sorsjegyek 81-ig emelkedtek, magyar szőlőváltsági kötvények 75-¾-el, pesti keresk. bank záloglevelek 87¾-en kerestettek. Valutákból, német mark jegyek 54.45-ön. 20 frankos aranyak 8.89-en keltek, a többiek pedig nem változtak.

Időjárás. Kiállhatatlan forróság; hőmérsék reggeli 7 órakor + 24.8 C.

Az erdélyi gazdák IV. vándorgyülése folyó 1875. évi szept. 29. — okt. 3-ik napjain lesz Tordán megtartva, melyre a haza minden gyakorló gazdája ugy, mint átalában a gazdaság minden barátja tisztelettel meghivatik. Ezen vándorgyüléssel tárlat, szántóverseny és cseléd jutalmazás lesz összekötve. A vándorgyülés tanácskozásaiban és kiküldéseiben csak az vehet részt, ki f. évi szeptember hó 1-től kezdve a kiküldött intéző bizottság pénztárnokától (Tordára, Szentpéteri Antalhoz czimezve) két osztrák értékü forintért „tagsági igazolványt" vált. A megvitatandó kérdések a vándorgyülés megtartása előtt négy héttel fognak köztudomásra hozatni. A kiállitás a haza összes területére terjed ki és négy részre oszlik: állat-, termény- gazdasági gépek-, és a házi ipar tárgyainak tárlatozására. A kiállitásra szánt állatoknak legkésőbb szeptember hó 30-án reggeli 7 órakor helyt kell lenniök, később érkezők a versenyből kizáratnak.

A termény-, gép- és házi iparkiállitásra szánt tárgyak szeptember hó 15-éig az intéző bizottságnak Tordára czimezve bejelentendők és legkésőbb szeptember 29-én déli 12 órára beküldendők, később érkezők a versenyzők sorába nem vétetnek fel. Az október 3-án tartandó szántó versenyen bár minő két igavonó állat által vont eke vehet részt, bejelentési határidő október 2-án déli 12 óráig. A Tordamegye főispánja, M. br. Kemény György által dijazott cselédjutalmazásra külön pályázatot hirdet az intéző bizottság és az illető dijak október 4-én fognak kiosztatni.

Részletes tervezet. Első nap szerda szeptember 29-én esti 7 órakor előértekezlet, azután ismerkedési estély.

Második nap csütörtök szeptember 30-án. 1. Reggel 9 órakor a vándorgyülés megnyitása és pedig: a) elnöki megnyitó; b) bizottságok választása az állat-, termény-, gép és házi ipartárlat, valamint a szántóverseny megbirálására; c) az intéző bizottság által kitüzött jószágok és szőllőtelepek meglátogatására kiküldendő bizottságok választása 2. Az erdélyi gazd. egylet igazgató választmánya által kitüzött kérdések tárgyalása. 3. Déli 12 órakor a tárlat megnyitása. 4. Délután az állatok meg birálása és 4 órakor az állattárlati jutalmak kiosztása.

Harmadik és negyedik nap, pénteken és szombaton október 1 és 2-án. 1. A termény és géptárlat valamint a házi ipar kiállitmányait biráló bizottságok müködése. 2. A jószágok és szőllő telepek meglátogatására kiküldött bizottságok kirándulásai.

Ötödik nap vasárnap október 3-án. Reggel 8 órától kezdve szántó verseny. 2. Reggel 9 órától kezdve tanácskozmányi ülés és pedig a) bizottságok jelentései; b) a kitüzött kérdések tárgyalásának folytatása; c) inditványok tárgyalása d) ülés bezárta. 3. Déli 1 órakor jutalomosztás és pedig; a) szántó verseny jutalmak, b) cseléd jutalmak, c) tárlati jutalmak kiosztása. 4. Délután a tárlat javára átengedett tárgyak nyilvános kisorsolása.

Az Athenaeum irodalmi s nyomdai vállalat ma délelőtt tartotta közgyülését, melyen az osztalék részvényenkint 35 frtban állapittatott meg s a tiszta nyereség a sulyos viszonyok daczára 99,000 frt.

Záloglevél kisorsolás. A magyar ált. földhitelrészvény társulat által kibocsátott zálogleveleknek f. hó 23-án foganatositott VI. kisorsolása alkalmával a következő záloglevelek sorsoltattak ki: I. Az 1871. évi sorozatu 5½ %-os záloglevelek közül: A. betüs (5000 frtos) 14 sz.; — B. betüs (1000 frtos) 241, 615. 1070. 1120. sz.; — C. betüs (500 frtos) 56. 115. sz.; — D. betüs (100 frtos) 215. sz. — II. Az 1871. évi sorozatu 6%-os záloglevelek közül: B. betüs (1000 frtos) 72. 113. 173. 195. 272. 393. sz; — C. betüs (500 frtos) 42. 89. 147. sz; — D. betüs (100 frtos) 95. 204. 216. 283. sz. — III. Az 1872. évi sorozatu 5½%-os záloglevelek közül; B. betüs (1000 frtos) 29. 37. 145. 232. 460. 679. 692. 694. sz.; — C. betüs (500 frtos) 154 sz. — IV. Az 1872. évi sorozatu 6%-os záloglevelek közül; A. betüs (5000 frtos) 35. sz.; — B. betüs (1000 frtos) 40. 114. 149. 245. 498. sz.; — C. betüs (500 frtos) 91. 131 sz.; — D. betüs (100 frtos) 94. sz. — A kisorsolt záloglevelek 1874. évi október hó 1-étől kezdve a társulat főpénztáránál (Budapest IV. Deákutcza 2. I.) teljes névszerinti értékben fognak beváltatni; ezen határidőn tul a kisorsolt záloglevelek kamatozása az alapszabályok 115. és 116. §§. értelmében megszünik. A társulat által az előző három évben tartott öt ki sorsolás alkalmával kihuzott záloglevelek közül, melyeknek kamatozása a kihuzatásukat követő három hónapon tul megszünt, még a következők nem váltattak be: I. 1871. évi sorozat. 5½ %-os z. l.: C. 8. sz. — II. 1871. évi sorozat. 6 % os z. l.: B. 19, 21, 26, 45, 129, 225, 226, 502. sz. C. 35. sz. — D. 92, 123. sz. — III. 1872. évi sorozat. 5½%-os z. l.: C. 74. sz.; IV. 1872. évi sorozat. 6%-os z. l. B. 20, 101. sz. — C. 81. sz. — D. 230. sz. — Az esetre, ha ezen kisorsolt, de be nem váltott zálogleveleknek azon kamatszelvényei, melyeknek lejárata a beváltásukra kitüzött s annak idején közhirré tett napon tul esik, a végleges beváltáskor hiányoznának; ezen hiányzó kamatszelvények névszerinti értéke a tőke kifizetésekor a tőke összegből le fog vonatni. (Alapszabályok 116. §. Ügyrend 55.)

Az osztrák-magyar vasiparosok congressusának második ülésén Charvat akormány azon óhajtását fejezte ki, hogy a vám kérdése feletti tanácskozásban magát képviseltetni óhajtja, mire a vasvámok kérdésének tárgyalása későbbre halasztatott. Volny József (Budapestről) alelnök, ezután kijelenté, hogy ő és társai e gyülésre tulajdonképen csak a métermérték behozala végett hozandó határozat érdekében vesz részt a tanácskozásban, s miután e kérdés el van intézve, nem akar a tanácskozás további folyamában résztvenni; mert a vasvámok kérdése oly fontos nemzet gazdasági és kereskedelmi politikai jelentőséggel bir, hogy külön mandatum nélkül nem vehet részt a tanácskozásban. Ép oly kevéssé adhatják a magyarországi küldöttek szavazatukat arra, hogy itt Bécsben állitassék fel tőzsde a vaskereskedés számára, mielőtt e kérdéseket előbb szükebb körben meg nem vitatták. A többi kérdéseket nem tekinti hasonló fontosságuaknak és a magyarországi képviselők résztvehetnének az azok feletti tanácskozásban, de mandatumok már lejárt, mert a métermértékek kérdése el van intézve. Elnök ezután felkérte Volnyt, a gyülés nevében, hogy habár a magyarországi küldöttek a további tanácskozásban nem vesznek is részt, ő még is tartsa meg az alelnöki functiót a gyülés végeig, mibe Volny bele is egyezett.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(jun. 24-iki számából.)

Árverések: Mándok jul. 27. aug. 27. Kis János ingatlanai. — Gyimóth aug. 6. szept. 6. Cseszregi János háza és birtoka. — Zsámbék jul. 9. aug. 9-én d. e. 11 órakor Baron János 4000 frtra becsült féltelke. — Sz. Péteri (Mosony) aug. 3. szept. 3. Schneider István háza és földje. — Peredi (N. Szombat) aug. 2. szept. 2. Vankó László ingatlanai. — Stanisitsi (Bács) aug. 2. szept. 5. Henghen Teréz háza. — Miglész (Zemp én) jun. 18. jul. 20-án Sztas Mihály ingatlanai. — Sz. Andrási (Mosony) aug. 9. szept. 9. Glockner Márton ingatlanai. — Petromány (Temes) jul. 26. aug. 26. Ruszanda Péter egy negyed urb. telke. — Bikszög (Gömör) jul. 17. aug. 17. Kallas Mária ingatlanai. — M.-Szerdahely (Somogy) jul. 24. Robb István 1927 frtra becsült ingatlana. — Rojt (Bihar) jul. 3. aug. 3. Márkucz Mihály fekvőségei. — Bardócz (Sepsi Sz.-György) aug. 4. szept. 4. Hadnagy Mózesné ingatlanai. — Miske (Krassó) jul. 1. Csupe Péter ingatlanai. — Budapest jun. 30. Breuer Harman csődtömegéhez tartozó 1050 fr követelés Pórszáz ház II. em. — S. A. Ujhely aug. 23-án Szigethy Sándor k.-helmeczi 162, 790 frtra becsült birtoka. — Béltek (Szabolcs) jul. 7. Kacz Herman barmai, termése és szobabutorai. — M. Szigeth jul. 16. aug. 16. Harsányi Zsuzsána ingatlanai. — Detva (Beszterczebánya) jul. 12. aug. 12. Babicz Máté ingatlanai. — Baán (Baranya) jul. 2 és 31-én Jelics Dobren háza s telke. — Budapest aug. 12 szept. 24. Imre György és Dombay Etelka Józsefváros örutczai 656 sz. háza (pleb. u. 1 sz.) — P.-Ladány jul. 2. Grün Vilmos bérlő 11,150 frtra becsült őszi buzavetése és marhái. — Sz.-Péter (Mosony) aug. 4. szept. 4. Schneider István ingatlanai. — Sz.-Kereszt (Vas) aug. 24. szept. 23. Inkey Sándor 67,960 frtra becsült birtoka. — Temesvár jul. 16. Köck Béla gyárkülvárosi ház és szőlő. — Bogdány (Szabolcs) aug. 2. szept. 2. Kellner Dávid ingatlanai. — Briznik (Déva) jul. 27. aug. 28. Juga Péter ingatlanai. — Csongrád jul. 9. Vellisz Jakab 3469 frtra becsült butorai és vegyes áruczikkei. — Csongrád jul. 13. Gyovai János vas és vegyes árui. — N. Kikinda jul. 28. aug. 28. Jakonity Emanuel háza és szőlője. — Arad jul. 8. Gulyás Anna ingatlanai. — Ménes jul. 24. aug. 24. Hantsa Lázár ház és melléképületei. — Kecskemét jul. 10. aug. 10. Kulcsár Anna háza. — Csepe (Bereg) jul. 12. aug. 12. Fogarassy Aurél 25687 frtra becsült birtoka. — K. Lonka (Mármaros) jul. 20. aug. 23. Hoscsuk István ingatlanai. — Ó-Varsánd (Arad) jul. 5. Puskás László ingatlanai. — Arad aug. 7. szept. 7. Appel Amália háza, beltelke s egyéb ingóságai. — Versecz jul. 20. aug. 21-én Ring Sámuel ingatlana. — M. Csáth jun. 30. Tenőffy Kálmán 715 frtra becsült barmai és vetései. — Zilah jul. 1. Hurka Julianna házastelke. — Derzs (Szathmár) jul. 5. aug. 5. Opris János ingatlanai. — Körmend jul. 23. aug. 23. Kiskós Ferdinánd ingatlananai. — Ósi (Veszprém) jul. 5. aug. 5. Vajda Ferencz ingatlanai. — Sz. Gál jul. 3. Herczeg Jánosné fekvőségei. — Szászváros jul. 7. Pokornyi Ferencz ingatlanai. — Szemere (Téth) jul. 21. Ghiczi Márton 3 lova és ingóságai. — Beszterecz aug. 23. szept. 23. Horváth Lászlóné ingatlanai. — Szécsén jul. 8. aug. 23. Deutsch Gábor szőlői.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, junius 25-én adatik:

Eibenschütz Mari k. a. utolsó föllépteül:

Csók.

A gróf Teleky-alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Fernando, Catalonia herczege	Komáromy
Sever, Navarra királya — —	Náday
Blanda, neje — — — —	Szigligeti Ferike
Adolár, a király bátyja, törvénytelen ágyból — — — —	Bercsényi
Fidelio, kincstartó — — —	Szigeti Imre
Angela, leánya, a királyné hölgye	K. Jászay M.
Sobrinus, udvari pap — —	Vizváry
Carlo, pórfiu — — — —	Eőry
Mzritta, pórleány — — —	**Eisenschütz k. a.**
Navarri kapitány — — —	Pintér
Cataloniai nemes — — —	Leövey
Szolga — — — — —	Vincze.

Udvari nők. Nemesek. Apródok. Szoolgák. Poroszlók.

Kezdete 7 órakor, vége 10-kor.

Budai szinkör.

TEMESVÁRY LAJOS igazgatása alatt.

Pénteken, junius 25-én

STRADELLA

dalmü előkészületei miatt a szinkör zárva leend.

Szombaton, junius 26-án adatik:

Stradella vig dalmü 3 felv. Flotovtól.

Kezdete 7 órakor vége 9 után.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.**

A budapesti áru és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1875. Junius 24.

Gabonanem	Minőségi suly	Ára vámmázsánként
Buza bánsági	83	— — —
" "	84	4.20—4.30
" "	85	4.35—4.45
" "	86	4.60—4.70
" "	87	4.80—4.90
" "	88	4.95—5.05
" "	89	· — ·
" tiszavidéki	83	—
" "	84	4.60—4.65
" "	85	4.75—4.85
" "	86	4.95—5.05
" "	87	5.15—5 20
" "	88	5.20—5.25
" "	89	5.25—5.30
" pestvidéki	84	4.40—4.50
" "	85	4.60—4.70
" "	86	4.75—4.80
" "	87	4.85—4.90
" "	88	4.90—5.05
" "	89	5.05—5.10
" fehér egy.	84	4.60—4.70
" "	85	4.80—4.90
" "	86	4.95—5.05
" "	87	5.10—5.15
" "	88	5.20—5.25
" "		

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
Állampapirok.		
Magy. vasuti költ. á 120 frt.	101.50	101.75
Gömöri államvasut zálogl.	—.—	—.—
Magyar sorsolási kölcsön	81.25	81.75
Magyar földteh. kötv.	82.—	82.50
Ugyanez sorsol. zárad. 1867	80.50	81.—
Tem. bánát. földm.	80.—	81.00
Sors. záradékkal 1869	—.—	—.—
Horv.-Szlav. földt. kölcs.	—.—	—.—
Erdélyi földment. kölcs.	79.25	79.75
Erd. erdőválts. ktl. 100 frt.	75.25	75.50
Unif. államadó 5% papir.	70.10	70.30
Unif. államadó 5% ezüst jan.—jul. kamatozó	74.30	74.50
Unif. állandó 5% ezüst okt. kamatozó	74.40	74.70
500 frtos 1860-iki sors.	112.—	112.50
100 " 1860-iki "	117.25	117.75
100 " 1864-iki "	134.—	134.75
1871 pesti vár. kölcs. 6%	89.25	89.50
Biztositási papirok.		
Atlas viszontbiztositó	35.—	36.—
Első magy. bizt. kizárólag	1030.	1190.
Haza	45.—	50.—
Pannonia	335.—	337.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
Pesti	51.—	52.—
Hunnia	..—	.—
Kronos nyugd. és életbizt.	—.—	—.—
Unió	124.—	126.—
Tisza bizt. társulat	—.—	—.—
Vasuti papirok.		
Pécs-Barcsi vasut	—.—	—.—
Pesti lóvaspálya	213.—	214.
Budai lóvaspálya	69.—	70.—
Ujpest-Rákos-Palotai lóv.	—.—	—.—
Alföld-Fiumei vaspálya	—.—	—.—
Eszakkeleti vaspálya	126.—	127.—
Magyar keleti vaspálya	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya	—.—	—.—
Déli vasuttársulat	—.—	—.—
Budai gőzsikló	63.—	64.—
Bank papirok.		
Ált. magy. municipális hitelegylet	28.25	28.50
Angol-magyar	7.25	7.75
Bánáti ker. és hitelbank	—.—	—.—
Magy. általános hitelbank	222.75	223.25
Franco-magyar bank	59.—	61.—
Magy. általános földh. int.	73.—	73.25

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
Magyar jelzáloghitelbank	38.00	40.00
Kisbirtokosok földhitelint.	.—	.—
Soproni nyug.-m. o. jelz. h.	—.—	—.—
Pozsonyi hitelbank	—.—	—.—
" iparbank	—.—	—.—
Takarék- és hitel-egylet	93.50	94.—
Pesti népbank	—.—	—.—
Budai-Obudai népbank	30.—	31.—
Iparbank	52.00	52.50
Budai kereskedelmi bank	155 —	157.
Pesti kereskedelmi bank	90.—	795.—
Pesti iparbank	290.—	295.—
Pest-budai kézmüvesbank	49.—	50.
Pesti egyleti bank	—.—	—.—
Debreczeni keresk. bank	—.—	—.—
Temesvári keresk. és iparb.	—.—	—.—
I. Erdélyi bank	—.—	—.—
Takarékpénz. részv.		
Ó-Budai takarékpénztár	—.—	—.—
Ferencz.- s Józsefv. takp.	—.—	—.—
Orsz. közp. takar. pénztár	89.50	90.—
Pesti I. hazai	2350	2375
Pest-Lipótvárosi	—.—	—.—
Buda-pesti főv. takarékp.	139.50	139.50
Pest-Terézvár. takarékp.	—.—	—.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
Pest elővárosi takarékp.	49.00	50.—
Általános budai polgári	—.—	—.—
Malmok.		
Árpád gőzmalom	.—	.—
Aradi gőzmalom	—.—	—.—
Blum-féle gőzmalom	.—	.—
Concordia gőzmalom	145.—	148.—
Erzsébet gőzmalom	119.50	120.—
Király gőzmalom	—.—	—.—
Luiza gőzmalom	96.—	98.—
Molnár és sütök gőzmalma	233.—	235.—
Henger gőzmalom	830.—	850.—
Viktoria gőzmalom	138.00	140.—
Első buda-pesti gőzmalom	720.—	725.—
Budai gyártelepitvények	0.00	0.—
Pannonia gőzmalom	495.—	500.—
Részvény vállalatok.		
Első magyar serfőzde	390.—	395.—
Sertés hizlaló	116.—	117.—
Athenäum	271.00	272.—
Pesti nyomda	525.—	530.—
Franklin társ.	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh.-társ.	—.—	.—
Ganz-féle vasontődék	215.—	218.—

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
Gschwind-féle szeszgyár	212.—	215.—
Első magyar bőrgyár	—.—	—.—
R.-Murányi bánya	5200—	—.—
Gyapjumosó és biz. I. m.	114.00	115.00
Salgótarjáni bánya	70.—	71.—
Schlick'féle vasöntődék	132.—	135.—
Soda- és vegyészeti	—.—	—.—
Sóskuti kőbánya	80.—	85.—
Spodium- és csontlisztgyár	150.—	152.—
Szesz I. magyar	140.—	145.—
Kőszén- s tégla- (Drasche) gyár	110.—	112.—
Magyar ált. kőszéngyár	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcs.-társ	—.—	—.—
Alagut	61.—	62.—
Zarzetzky-féle gyufagyár	—.—	—.—
Sz.-Endrei téglagyár	—.—	—.—
Buda-Pesti téglaégető	—.—	—.—
Buda-ujlaki tégla s mészgy.	54.—	56.—
Kőbányai tégla társ.	71.—	72.—
Zálogjegyek.		
5½% magyar hitelintézeti	86.75	86.75
5% arany vagy ezüst	91.50	91.75
5½% jelzálog hitelbank	79.—	79.50
6% kereskedelmi bankj.	88.	88.25

Érték-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kinálva
6% ált. földh. részvényt	87.—	87.50
5½% " "	85.25	85.75
Elsőségi kötelezvények.		
Észak-keleti vasválpa	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya ezüst	—.—	—.—
Buda-pesti lánczhid	85.50	85.75
Bors.-misk. gőzmalom 6%	—.—	—.—
Buda-pesti gőzmalom	185.—	190.—
Pannonia gőzmalom	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh. társ.	—.—	—.—
Valuta.	véve	kinálva
Pénzek.		
Arany	5.24	5.25—
Osztrák. magyar 8 forintos	8.87—	8.89—
Napoleond'or	8.87—	8.89—
Osztrák-magyar ezüst	102 —	102.50
Porosz pénzt. utalványok	163 ¼	1 63.¼
Devise. — Váltók.		
Augsb. 100 frt. déln. érték	—.—	—.—
Frankfurti	54.40	54.50
Hamburgi 100 marcobank	53.90	54.00
London 100 Lira	111.40	111.50
Páris 100 franc	44.00	44.10

KÖZLEKEDÉS.

Gyorsvonatok.

Budapest indulás 7.50 reggel
Bécs érkezés 2.12 délután 9.29 este.
Bécs indulás 3.15 délután
Budapest érkezés 10.05 este 6.35 reggel.

Gyorsvonatok a gőzhajókhoz csatlakozással.

Bécs) éjszaki vasp. indulás 3.53 délután
Bécs) állam " " 3.43 "
Budapest indulás 10.40 este.
Szeged " 2.34 reggel) kedd
Temesvár " 5.19 " } és
Báziás érkezés 8.50 ") szombat
Báziás indulás hétfő és péntek 6. este.
Temesvár " " " 9.42 este.
Szeged " kedd és szombat 1.32 reggel.
Czegléd " " " 5.29 "
Budapest " " " 7.50 "
Bécs) érk. állam vasp. kedd és szombat 1.56 d. u.
Bécs) " éjsz. vasp. " " 2.03 d. u.

Személyvonatok.

Bécs indulás 8.45 reggel 8.20 este.
Budapest érkezés 5.56 délután 6.06 reggel.
Budapest indulás 6.57 délután 7.05 reggel
Báziás érkezés 8.46 reggel 10.29 este.
Baziás indulás 6.05 este 3.30 reggel.
Budapest érkezés 8.12 reggel 7.49 este.
Budapest indulás 9.15 reggel 9.25 este.
Bécs érkezés 6.09 délután 6.03 reggel.
Bécs indulás 7.40 reggel 5.50 este
Ujszőny érkezés 1.22 délután 11.13 éjjel.
Ujszőny indulás 2.42 " 3.55 reggel.
Bécs érkezés 7.50 este 8.44 reggel.
Valkány ind. 3.21 d. u. | Perjámos ind. 8.25 reg.
Perjámos érk. 6.06 d. u. | Valkány érk. 11.10 d.e.
Jassonova indulás 4.48 reggel 8.12 reggel.
Oravicza érkezés 7.15 reggel 9.54 reggel.
Oravicza indulás 5 délután 7.08 este.
Jassenova érkezés 6.38 délután 8.53 este.
Oravicza indul 10.30 délelőtt.
teyerdorf érkezik. 1.55 délután
Steyerdorf indul 2.45 délután
Oravicza érkezik 5.57 délután
Tótmegyer indul. 1.45 délután
Surány érkezik 2.15 délutan.
Surány indul 12. 45 délután.
Tótmegyer érkezik 1.10 délután.

Magyar királyi államvasutak.

Budapest indulás 3 délután 8.45. este.
Losoncz indulás 8.02 este 4.42 reggel.
Ruttka érkezés 1.11 éjjel 1.52 délután.
Ruttka indulás 12.48. éjjel 4 délután.
Losoncz indulás 4.17 reggel 1.09 este.
Budapest érkezés 11 délelőtt 8.57 reggel.
Sólyom indul 10.19 este.
Seszterceb. érkezik 11.46 éjjel.
Seszterczebánya indul 8.08 este.
Sólyom érkezik. 9.15 este.
S.-Berzencze indul 9.25 délelőtt.
Selmecz érkezik 12.19. délután.
Selmecz indul 4.25 délután.
G.-Berzencze érkezik. 6.22 délután.
Miskolcz indulás 1.45 délután 5 délután.
Fülek érkezés 7. este 12.50 éjjel.
Fülek indulás 6.50 reggel 7.50 este.
Miskolcz érkezés 11.37 délután 6.45 reggel.
Budapest indulás 7.30 reggel 12 délben 10.30 éjjel.
Hatvan " 9.36 " 3.22 délután 1.51 "
Miskolcz érkezés 1 délután 8.45 este 7.10 reggel.
Miskolcz indulás 1.25 " 7.50 reggel 10. éjjel
Hatvan 4.52 délután 1.35 délután 3.34 reggel.
Budapest érkezés 6.50 este 4.25 délután 6.30 reg
Vámos-Györk indulás 3.15 éjjel 12.19 délután.
Gyöngyös érkezés 3.50 éjjel 12.54 délután.
Gyöngyös indulás 1.30 éjjel 9.28 reggel.
Vámos-Győr érkezés 1.59 éjjel 9.57 reggel.
Füzes-Abony indulás 6.10 este 5.53 reggel.
Eger érkezés 9.13 este 5.53 reggel.
Eger indulás 2.04 délután 11.37 éjjel.
Füzec-Abony érkezés 2.49 délután 12.22 éjjel
Hatvan indulás 6.21 reggel 5.25 délután.
Szolnok érkezés 9.44 reggel 9 este.
Szolnok indulás 5.06 reggel 12.47 éjjel.
Hatvan érkezés 8.45 " 4.29 reggel.
Zákány indulás 6.30 reggel 3.45 délután
Zágráb érkezés 9.35. " 8.10 este.
Zágráb indulás 5.05 délután 7. 50 reggel.
Zákány érkezés 8.25 este 12.15 délben.
Károlyváros indulás 12.20 délután.
Fiume érkezés 9.25 este.
Fiume indulás 6. reggel.
Károlyváros érkezés 2.25 délután.

Déli-vasuttársaság.

Budapest indulás 7.15 reg. 10.45 délelőtt 9.45 este
Pragerhof érk. 5.22 délután 4.57 reggel 8.20 regg.
Pragerhof indulás 9.35 reggel 6.45 este 10.05 éjj.
Budapest érkezik 1.87 este 6.05 reggel 4.56 d. u.
Kanizsa 10.55 éjjel 5.45 reggel 2.15 délután.
Bécsujhely érk. 7.13 reg. 12.46 d. u. 3.35 d. u. 0.07 este.
Bécsujhely ind. 10.10 d. e. 1.35 d. u. 8.20. este 9.50 este.
Kanizsa érkez. 10.33 délelőtt 10.18 éj. 4.37 reggel.
Kanizsa indulás 5.18 reggel 2·35 délután.
Barcs érkezés 7.58 reggel 6.23 este.
Barcs indulás 12.08 éjjel 10.48 délelőtt.
Kanizsa érkezés 3.19 reggel 1.21 délután.
Székes-Fehérvár indulás 10.18 délelőtt 12.éjj
Ujszőny érkezés 2.42 délután 3.55 reggel.
Ujszőny indulás 2.33 " 11.37 éjjel.
Székes Fehérvár érkezés 5.54 délután 2.58 éjjel.
Zágráb indulás 10.05 délelőtt 8.45 este.
Károlyváros érkezés 12 délben 10.10 éjjel.
Károlyváros indulás 5.10 reggel 2.35 délután
Zágráb érkezés 7 05 reggel 4.35 délután.
Sziszek indulás 4.58 reggel 5.43 "
Steinbrück érk. 10.49. d. e. 3.15 d. u. 11.10 éjjel.
Steinbrück indulás 4 reggel 4.40 délután.
Sziszek érkezés 9.50 délelőtt 9.53 este.
Fiume indulás 5 reggel 6.30 este.
Szentpéter érkezés 8.23 reggel 9.53 este.
Szentpéter indulás 2.15 éjjel 8.45 este.
Fiume érkezés 6.13 reggel 12.1 éjjel.
Zákány indulás 6.48 reggel.
Báttaszék érkezik 3.44 délután.
Báttaszék indulás 3.37 reggel.
Zákány érkezik 12. délben.

Tiszavidéki vaspálya.

Budapest indulás 7.30 reggel 6.26 este.
Debreczen indulás 3.51 délután 4.30 reggel.
Kassa érkezés 11.52 éjjel 6 este.
Kassa indulás 5 reggel 6.20 délelőtt.
Debrecen indulás 12.43 délután 10.12 éjjel.
Budapest érkezés 8·31 este 8,40 reggel.
P.-Ladány indulás 2.35 délután 5.10 éjjel.
Nagyvárad érkezés 4.27 " 5.21 reggel.
Nagyvárad indulás 11.22 délelőtt 9. este.
P.-Ladány érkezés 1.43 délután 11.45 éjjel.
Budapest indulás 7.30 reggel 626 este.
Arad indulás 3.56 délután 6 reggel.
Temesvár érkezés 5.46 este 8.35 reggel.
Temesvár indulás 10.17 délelőtt 5.55 este.
Arad indulás 12.30 délután 9.10 este.
Budapest érkezés 8.31 este 8.45 reggel.

Vágvölgyi vaspálya.

Pozsony indulás 7.30 reggel 1.31 d.u. 6.30 este.
Nagyszombat érkezés 9.12 d. e. 3.38 d. u. 8.42 é
Nagyszombat indulás 6.15 reg. 1.23 " " 6.23 est.
Pozsony érkezés 7.57 reggel 3.30 d. u. 8.35 éjjel.

Magyar északkeleti vasut.

Szerencs indulás 9.05 délelőtt 3.59 délutan
S.-A.-Ujhely indulás 11.30 délelőtt 5.44 este.
M.-Sziget érkezés 9.29 éjjel 5.36 reggel
M.-Sziget indulás 6.55 reggel 9.24 éjjel.
S.-A. Ujhely indulás 5.45 este 9.21 délelőtt.
Szerencs érkezés 7.48 este 11.02 "
Debreczen indulás 4.12 délután 4 reggel.
Királyháza érkezés 12.31 éjjel 10.03 délelőtt.
Királyháza indulás 3.19 reggel 2.56 délután.
Debreczen érkezés 11.50 délelőtt 9.07 este.
Batyu ind. 3. 12 délután. | Munkács ind. 11.49 d. e.
Munkács érk. 4.23 d. u. | Batyu érkezés 1 d. u.
S.-A.-Ujhely indulás 6.09 este 8.57 reggel.
Kassa érkezés 9.44 éjjel 12.13 délután.
Kassa indulás 5.11 reggel 1.51 délután.
S.-A.-Ujhely érkezés 8.56 reggel 5,30 este.
Ungvér indulás 12.11 délután.
Nyiregyháza érkezik. 6.46 délután.
Nyiregyháza indulás 3.20 reggel.
Ungvár érkezik. 4. 10 délután.

Első erdélyi vaspálya.

Arad indulás 1.20 reggel 4.19 délután.
Gyulafehérvár érkezés 4.51 délután 2.55 éjjel.
Gyulafehérvár indulás 10 délelőtt 12.52 éjjel.
Arad érkezés 8.02 este 11.46 délelőtt.
Piski ind. 3.01 délután. | Petrozsény ind. 7.10 reg
Petrozsény érk. 7.22. est. | Piski érkezés 11.52. d. e.

A magyar keleti vasut.

Nagyvárad indulás 5.07 délután 6.18 reggel.
Kolozsvár " 11.21 éjjel 8.45 reggel.
Brassó érkezés 1.30 délután 6.10 reggel.
Közlekedik csak hétfőn s csütörtökön.
Brassó iudulás 2.10 délután 7.30 este.
Kolozsvár érkezés 4.25 reggel 4.40 délután.
Közlekedik csak kedden és pénteken.
Nagyvárad érkezés 10.55 délelőtt 8.32 este.
Kocsárd indulás 3.20 reggel.
M.-Vasarhely erkezik. 5.45 reggel.
M.-Vásárhely indulás 10.05 éjjel.
Kocsárd érkezés 12.26 éjjel.
Kis-Kapus indulas 6.55 reggel 9.40 éjjel.
Nagyszeben érkezés 9.05 reggel 11.40 éjjel.
Közlekedik csak hétfőn és csütörtökön.
Nagy-Szeben indulás 5.40 délután 3.40 reggel.
Kis-Kapus érkezés 7.50 este 5.35 reggel.
Közlekedik csak szerdán és szombaton.
Tövis indulás 9.05 délelőtt 11.46 éj. 4.15. délut.
Gyulafehérvár érk. 9.45 d. e. 12.26 éjjel 5 d.
Közlekedik csak hétfőn és csütörtökön.
Gyulafehérvár ind. 10.10 éjj. 3.19 reggel 8. d.
Tövis érkezés 10.50 éjjel 3.57 reggel 8.40 d. e.
Közlekedik csak szerdán és szombaton.

Alföld-fiumei vaspálya.

Nagyvárad indulás 5.05 délután 9.11 délelőtt
Eszék érkezés 10.23 délelőtt 11.20 éjjel.
Eszék indulás 5 délután 3 reggel.
Nagyvárad érkezés 9.10 délelőtt 7.15 este.
Eszék indulás 5.35 reggel 10.55 délelőtt.
Villány érkezés 7.17 reggel 1.11 délután.
Villány indulás 11.32 délelőtt 10 éjjel.
Eszék érkezés 1.14 délután 2.19 éjjel.

Mohács-pécs-barcsi vasut.

Mohács indulás 5 délután 6.20 reggel.
Barcs érkezés 12 éjjel 10.40 délelőtt.
Barcs indulás 8.08.reggel 6.41 este.
Mohács érkezés 12.20 délután 12.39 éjjel.

Magyar nyugoti vasut.

Székesfehérvár indul. 9.37 reggel. 12.19 éjjel
Grácz érkezik 8.18 reggel 5.53 d. u. 7.53 reg.
Grácz indul 6.40 reg. 9.37 d. e. 7.57 d. e.
Székesfehérvár érk. 5.40 d. u. 3.18 éjjel.
Kiscell indulás 9.26 délelőtt.
Szombathely érkezés 11.26. délelőtt.
Szombathely indulás 12.58 délután
Kis-Czell érkezés 3.8 délután.
Székesfehérvár indulás 9.37 délelőtt.
Szombathely érkezés 4.57 d. e.
Szombathely indul 7.10 regget.
Székesfehérvár érk. 4.49 d. u.
Szombathely indulás 11.56 d. e.
Grácz érkezés 5.53 d. u.
Grácz indulás 9.20. délelőtt
Szombathely érk. 4.47 d· e.
Győr indulás 8.9 reg. 4.46 délután.
Kis-Czell érkezés 12.43 délben 8.35 este
Kis-Czell indulás 2.44 délutáu 6.26 reggel
Győr érkezés 6.23 este 9. 39 délelőtt.

Kassa-oderbergi vasut.

Kassa indulás 5 reggel 12.45 délután.
Ruttek indulás 2.44 délután 1.40 éjjel.
Oderberg érkezés 6.30 este 5.25 reggel.
Oderberg indulás 7.30 este 11 délelőtt.
Ruttek " 2 éjjel 4.15 délután.
Kassa érkezés 4.43 délután 3.50 reggel.
Kassa indulás 6.30 este 5.50 reggel.
Eperjes érkezés 8.02 " 6.36 "
Eperjes indulás 4 délután 215. éjjel.
Kassa érkezés 5.30 este 3.10. reggel.

Eperjes-tarnowi vasut.

Eperjes indulás 2.45 d. u. | Orló ind. 4.33 reg.
Orló érkezés 6.10 este. | Eperjes érk. 8.15 reg.

Első magyar gallicziai vasut.

Legenye-Mihály indulás 7.44 este.
Przemysl érkezés 6.13 este 6.20 reggel.
Przemysl indulás 9.02 este 8.34 "
Legenye-Mihály érkezés 4.26 délután.

HIRDETÉSEK.

Első cs. k. szab. duna- **gőzhajózási társaság.**

16

Menetrend 1875-re.

Érvényes a hajózás kezdetétől további intézkedésig.

Posta-hajózások.

Lefelé:

Passauból Linzbe, naponkint délutáni 2 órakor.
Linzből Bécsbe, naponkint reggeli 7½ órakor.
Bécsből Budapestre, naponkint reggeli 6½ órakor.
Győrből Budapestre naponkint délelőtti 11 órakor, csatlakozással a Bécsből jövő hajóhoz.
Budapestről Ujvidékre, vasárnapot kivéve, naponkint reggeli 7 órakor.
Budapestről Zimonyba hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken reggel 7 órakor.
Budapestről Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsován) kedden és pénteken reggel 7 órakor.
Eszékről Ujvidékre (vasárnap kivételével) naponkint d. u. 5 ór.
Eszékről Zimonyba, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délutáni 5 órakor.
Eszékről Orsova- és Dunafejedelemségekbe (hajóváltoztatással Orsován) kedden, és pénteken délután 4 órakor.
Zimonyból Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsován) szerdán és szombaton reggel a **budapesti** hajó megérkezte után; továbbá a szerbpart **belgrádi** hajó megérkezte után vasárnap reggel.
Orsováról Giurgevoba és **Galaczra**, csatlakozással a **budapesti** hajókhoz szerdán és szombaton délután; továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, hétfőn, reggel 6 órakor.

Fölfelé:

Linzből Passauba, naponkint reggeli 5 órakor.
Bécsből Linzbe, naponkint reggeli 6½ órakor.
Budapestről Bécsbe, naponkint esti 6 órakor **Győrből** az indulás csatlakozásban a budapesti hajóhoz e. 7 órak. történik.
Mohácsról Budapestre, hétfőn és pénteken esti 8 órakor; hétfőn, csütörtökön, pénteken és vasárnap reggeli 2 órakor.
Eszékről Budapestre, hétfőn és pénteken, délutáni 1 órakor; vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, d. u. 5 órakor
Ujvidékről Budapestre, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, délelőtti 11 órakor
Zimonyból Budapestre, vasárnap és csütörtökön este, az orsovai hajók megérkezte után, szerdán és szombaton, reggeli 6 órakor.
Orsováról Budapestre, vasárnap és csütörtökön, reggeli 8 órakor továbbá **Belgrádra** a szerb parton hétfőn reggel
Giurgevoról Budapestre, kedden és pénteken este, továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, szombaton este.
Galaczról Budapestre, hétfőn és csütörtökön, d. u. 6 órakor.

Az **alföldi, pécsi** valamint a **déli vasut** vonatai a **Budapest-Ujvidék-Zimony** közötti **postahajók le- és fölmeneteleivel** egyenes összeköttetésben állanak.

A **Bécs-Budapest** között közlekedő **postahajók Verőcze, Visegrád, Dömös és Szobb** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé**, nem érintik.
A **Budapest, Ujvidék, Zimony** között közlekedő postahajók **Promontor, Tétény, Hamzsabég** állomásokat sem fölfelé sem lefelé nem érintik
A **Budapest-Orsova** közlekedő **postahajók Promontor, Tétnny, Hamzsabég, Ercsény, Fore, Abony, Tass, Szalk, Apostag, Harta, Ordas Gemencz, Szekcső** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé** nem érintik.

Személyszállitó-menetek.

A Dunán.

Bécsből Pozsonyba, naponkint délutáni 4 órakor (April 10-kétől délutáni 5 órakor.)
Uj-Szönyből Budapestre, naponkint reggel 3 órakor csatlakozásban a **Bécs-Győrből** vasuti vonattal;
Esztergomból Budapestre naponkint reggeli 5 és délutáni 6 órak.
Dömösről Budapestre, naponkint reggeli 6 órakor. **Nagy-Maros, Visegrád** és a **Szt. Endrei Dunán** létező állomásokat érintve.
Budapestről Paksra, naponkint 11 órakor délelőtt.
Budapestről Mohácsra, naponkint déli 12 órakor.

Pozsonyból Bécsbe, naponkint reggeli 6 órakor. (April 11-től kezdve reggeli ½6 órakor.)
Budapestről Uj-Szönybe, naponkint délutáni 3 órakor.
Budapestről Esztergomba naponkint reggeli 6 órakor.
Budapestről Dömösre, Szt. Endrére, Duna valamennyi állomása továbbá **Nagy-Marosra** és **Visegrád** érintésével délutáni 2 órakor.
Paksról Budapestre, naponkint esti 6½ órakor.
Mohácsról Budapestre, naponkint délutáni 1 órakor, a pécsi vonat megérkezte után.

Jegyzet. A mohács-pécsi, valamint **déli vasut vonatai a Mohácsra menő** személyszállitók meneteivel egyenes összeköttetésben állanak.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, csütörtökön és vasárnap, reggeli 6 órakor. (**Május** 1-től szeptember végéig reggeli 5 órakor.)
Szegedről Titelbe, kedden és pénteken reggeli 8 órakor. E menetek a szerdán és szombaton **Zimonyból** fölfelé menő postahajókkal **Salánkamennél** összeköttetésben állanak.

Zimonyból Szegedre, kedden és pénteken esti 9 órakor **Ujbecséről** reggeli 6 órakor.
Titelből Szegedre, szerdán és szombaton délutáni 2 órakor, az éjjet **Ujbecsén** töltve; elindulás Ujbecséről reggeli 5 órakor, 1. májustól szeptember végéig pedig reggeli 6 órakor.

A Száván.

Sziszekről Zimonyba, valamennyi kül- és belföldi állomást érintve, hétfőn és csütörtökön reggel 5 órakor.
Sabáczról Belgrádba, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, szerdán és szombaton délután.

Zimonyból Sziszekre, Belgrád és valamennyi kül- és belföldi állomások érintésével, hétfőn és pénteken, reggel 5 órakor, csatlakozással az **Orsováról** jövő posta-hajóhoz.
Belgrádról Sabáczra, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra is, szerdán és szombaton reggel, az első zimonyi helyihajó megérkezte után.

A szerb part hosszában.

Belgrádról Gradistére, a személy-, teher- és uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Báziás** és a szerb állomás érintésével, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után, kedden csütörtökön és vasárnapon.
Belgrádról Orsovára, csatlakozással az aldunai hajókhoz, a **pancsovai vesztegzár, Báziás, Moldova** és valamennyi közbeeső szerb állomások érintésével, vasárnap reggel, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után.

Gradistéről Belgrádba, a személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Baziás** és a szerb állomások érintésével, hétfőn pénteken, és szerdán.
Orsováról Belgrádra, Moldva, Bazlás, a pancsovai vesztegzár és a közbenső szerb állomások érintésével, hétfőn.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

VODIANER F. nyomdatulajdonos **kiadásában**

Budapest IV, megyeháztér 9., megjelent

hivatalos kiadásban:

A kereskedelmi törvény,

betürendes tárgymutatóval. Ára 80 kr. o. é.

Ugyanaz megjelent német nyelvben is (**Handelsgesetz mit Register**) Ára **80 kr.** o. é.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint
magömléseket,
az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt);
2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket;**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő
MAGTALANSÁGOT;
5) **börkiütéseket**;
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Nyári mulattató czikkek.

Ezen kedvelt, máris általános használatba jött hintaágyak czélszerűségük s kellemetességüknél fogva igen ajánlandók, s szobában, de leginkább szabadban igen könnyen alkalmazhatók. Minden egyes darab csinos magával vihető tokban van elhelyezve.

1-ső, 2-ik, 3-ik szám: 50 font horderejü frt 3.—, 300 fontnak frt 5.50, 1000 fontnak 7.50.
Uj vasfeszitőkkel ellátott hintaágy darabja 14 frt.
Rugany-labdák és ballonok 8 krajczártól 1 frt 70 krig.
Kuglizó bábuk, frt 2.25. Lignum sanctum golyók 3¾—5" átméretüek frt 1.50—3.—.
Horoghalászat kellékei.
Halászó sétabotok, 2, 3, 4, 5-ször hosszabbithatók frt 1.50, 3.50-ig, nagyobbak kerekekkel ellátva stb. 14—16 kr, frt 1.50, **zsinórral ellátott halhorgok** 10, 15, 20 kr.
Egyes angol halhorgok száza 35 kr. **Mesterséges rovarok** és sok egyeb ezen mulatsághoz tartozó czikkek.
Lepkefogó hálók. — Botanizáló szelenczék.
Gyermek kertiszerszámkészletek. Volansjátékok.
Karikavető botok tuczatja frt 1 20. Karikák tuczatja frt 1.20.
Harmonium sipládák 4—6 tánez- és zenedarabokat játszók. gyermekek számára frt 9—30 frtig.
Bő szeszszel használható papir léggömbök (hajók) nagyságuk szerint drbja 45, 70 kr, frt 1.20, 1.60, 1.85.
Szines papirlámpások
disses nemei tánc termek és kertek kivilágitására esti mulatságoknál drbja 2 krtól 1 ftig. Nagybani vételeknél külön kedvezményeyel.

KERTÉSZ ÉS EISERT Budapesten, Derottya-utcza 2.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

A

KOMLÓKERTBEN:

Parragh Gábor borcsarnoka

egjelesebb **hegyi borainkból**: Tokaj-Hegyaljáról, Somlyóról, Neszmélyről, Badacsonyból, Egerből Visontáról stb.;

izletes s házias magyar konyha

ebédre és vacsorára;

a fővárosban **egyetlen egy magyar daltársulat BAKONYI ISTVÁN** igazgatása alatt;

és jeles **nemzeti zene** kedélyes szórakozást és élvezetet nyujtani ajánlkoznak a n. é. közönségnek.

Vodianer F. nyomdatulajdonos

Budapest, megyeháztér 9. sz.

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áruni elkészitésére.

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

Budapest, 1875. Nyomadja és kiadja Vodianer F.